

Հավելված № 2
30.06.25 թ. կայացած «ՏԵԼԵԿՈՄ
ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ բաժնետերերի
հերթական ընդհանուր ժողովի
№ 250630 արձանագրության

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Տելեկոմ Արմենիա ԲԲԸ | 2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Խորհրդի նախագահի ուղերձ
Գլխավոր տնօրենի ուղերձ

01 ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 1.1 Պատմական ակնարկ
- 1.2 Ընկերության ռազմավարություն
- 1.3 Տարվա բիզնես գործունեության արդյունքներ
  - Շարժական կապ
  - Ամրակցված կապ
- 1.4 Բնապահպանական և սոցիալական ցուցանիշներ
  - Տարեկան բնապահպանական ցուցանիշների ամփոփ ներկայացում
  - Աշխատանքի անվտանգություն և առողջության պահպանում
  - Վարվելակերպի կանոններ

02 ԿՈՐԴՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 2.1 Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածք
- 2.2 Խորհրդի անդամներ
- 2.3 Ռիսկային գործոններ

03 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 3.1 Արտաքին աուդիտի իրականացնող անձանց անունը և վարձատրությունը, ինչպես նաև նրանց անկախության փաստի ստուգման արդյունքները
- 3.2 Շահույթի տեղաբաշխման և բաշխման, այդ թվում շահութաբաժինների վճարման առաջարկությունները

04 ՀԱՎԵԼՎԱԾ

- 4.1 ԿԿ կորպորատիվ կառավարման տարեկան հայտարարագիր

ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՈՒՂԵՐՁ

Ալեքսանդր Եսայան/ Խորհրդի նախագահ

Հարգելի գործընկերներ,

2024 թվականը Team Telecom Armenia-ի համար հանդիսացավ կայուն զարգացման և ռազմավարական առաջընթացի կարևոր փուլ: Այս ժամանակահատվածում մենք ոչ միայն ամրապնդեցինք մեր դիրքերը շուկայում, այլև շարունակեցինք զգալի դերակատարություն ունենալ Հայաստանում կապի և թվայնացման ոլորտի ապագայի ձևավորման գործում:

Խորհրդի անունից վստահությամբ կարող եմ արձանագրել, որ Team Telecom Armenia-ն հետևողականորեն իրականացնում է իր երկարաժամկետ ռազմավարությունը՝ շարունակաբար ներդրումներ կատարելով ժամանակակից ենթակառուցվածքների ստեղծման, նորարարական տեխնոլոգիաների ներդրման և կայուն զարգացման նախաձեռնությունների ուղղությամբ:

Տեխնոլոգիական գլոբալ միտումների արագ փոփոխությունն ու տարածաշրջանային մարտահրավերները ոլորտի խաղացողներից պահանջում են ռազմավարական մոտեցումների վերանայում և վերակառուցում: Այս փոփոխվող միջավայրում Team Telecom Armenia-ն վերջին տարիներին կատարել է նշանակալի ներդրումներ ցանցային ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ՝ դրանով ապահովելով կայուն և ապագային միտված հիմք Հայաստանի թվային վերափոխման համար:

Մենք խորապես համոզված ենք, որ տեխնոլոգիական առաջընթացն անհնար է առանց գիտության և կրթության շարունակական զարգացման: 2024 թվականին Team Telecom Armenia-ն հանդես եկավ որպես Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների համաշխարհային կոնգրեսի գլխավոր տեխնոլոգիական գործընկեր՝ միաժամանակ աջակցելով մի շարք կարևոր նախաձեռնությունների, այդ թվում՝ «Գիտության շաբաթ», «Sevan Startup Summit» և այլ կրթական ու ձեռնարկատիրական ծրագրերի: Այս մասնակցությունը վերահաստատում է մեր հետևողական հանձնառությունը՝ խթանելու նորարարությունը, աջակցելու երիտասարդ տաղանդների զարգացմանը և նպաստելու Հայաստանի SS Էկոհամակարգի շարունակական առաջխաղացմանը:

Համոզված եմ, որ թիմի նվիրված աշխատանքի շնորհիվ ընկերությունը կշարունակի առաջ շարժվել իր ռազմավարական նպատակների իրագործման ուղիով՝ պահպանելով թափանցիկության, արդյունավետ կառավարման և կայուն զարգացման արժեքային հիմքերը:

Շնորհակալություն եմ հայտնում մեր բաժնետերերին, գործընկերներին և յուրաքանչյուր աշխատակցի՝ իրենց ներդրման, աջակցության և վստահության համար:

ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՒՂԵՐՁ

Հայկ Եսայան / Գլխավոր տնօրեն

Հարգելի գործընկերներ,

2024-ը հանդիսացավ կարևոր հեռակետ՝ մեր ընկերության թվային վերափոխման և կառավարման համակարգերի զարգացման նոր փուլի ծնավորման տեսանկյունից: Այս տարի մենք կարևոր առաջընթաց գրանցեցինք մեր ենթակառուցվածքների արդիականացման, նորարարական ծառայությունների ներդրման և կայուն զարգացման նախաձեռնությունների իրականացման ուղղությամբ:

Մենք շարունակեցինք ընդլայնել գերարագ օպտիկամանրաթելային ցանցի աշխարհագրությունը՝ այն հասցնելով Վայոց ձորի և Արմավիրի մարզերի բոլոր քաղաքներ, ինչպես նաև մի շարք այլ մարզային համայնքներ: Այսօր մեր նորագույն 25 Գբ/վ թողունակությամբ NGN (Next Generation Network) ցանցը հասանելի է Հայաստանի բնակչության շուրջ 40%-ին՝ ավելի քան 335,000 տնային տնտեսության:

Տարածաշրջանում եզակի այս ցանցը վերափոխում է հաղորդակցման հնարավորությունները՝ միաժամանակ նոր թափ հաղորդելով կրթությանը, տեխնոլոգիաներին և բիզնեսին:

Այս տարի իրականացրեցինք մեր պատմության ամենամեծ ցանցային ենթակառուցվածքների և ծրագրային ապահովման արդիականացման գործընթացը՝ բարձրացնելով ծառայությունների որակը և հաճախորդների սպասարկման մակարդակը:

Գործարկեցինք ռազմավարական նշանակության երրորդ միջազգային կապուղին՝ ավելի քան 1 Տբ/վ թողունակությամբ, որը Հայաստանը Վրաստանի և Ռուսաստանի միջոցով կապում է Եվրոպայի ամենամեծ տվյալների փոխանակման կենտրոնին՝ Ֆրանկֆուրտին:

Բջջային ցանցի կառուցման և վերազինման նախագծի շրջանակում՝ Team-ի գերարագ շարժական ինտերնետը հասանելի դարձավ նաև Երևանի մետրոյի բոլոր կայարաններում՝ այդ թվում ստորգետնյա հատվածներում:

Էկոլոգիապես մաքուր ապագային միտված՝ շարունակեցինք ընդլայնել Team Energy արագ լիցքավորման կայանների ցանցը՝ խթանելով էլեկտրական մեքենաների շահագործումը Հայաստանում:

Այս տարի «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն դարձավ առաջին ընկերությունը Հայաստանում, որը թողարկեց կայուն զարգացման պարտատոմսեր՝ աննախադեպ 75 միլիոն դոլարի ծավալով, ամրապնդելով իր հավատարմությունը՝ համատեղելու բիզնեսի աճը բնապահպանական և սոցիալական արժեքների հետ:

Որպես կայուն զարգացման ռազմավարություն որդեգրած հեռահաղորդակցության առաջատար ընկերություն՝ մենք նպատակ ունենք մինչև 2029 թվականը կրճատել մեր ջերմոցային գազերի արտանետումները 40%-ով՝ ներդնելով էներգախնայող տեխնոլոգիաներ, նվազեցնելով էլեկտրաէներգիայի սպառումը և խրախուսելով նաև մեր մատակարարներին ու բաժանորդներին՝ նվազեցնել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը:

Սա մեր բոլորի ընդհանուր ջանքերի արդյունքն է: Շնորհակալ ենք մեր գործընկերներին՝ մեզ վստահելու, բաժանորդներին՝ մեզ ընտրելու և մեր թիմին՝ հետևողական և նվիրված աշխատանքի համար:

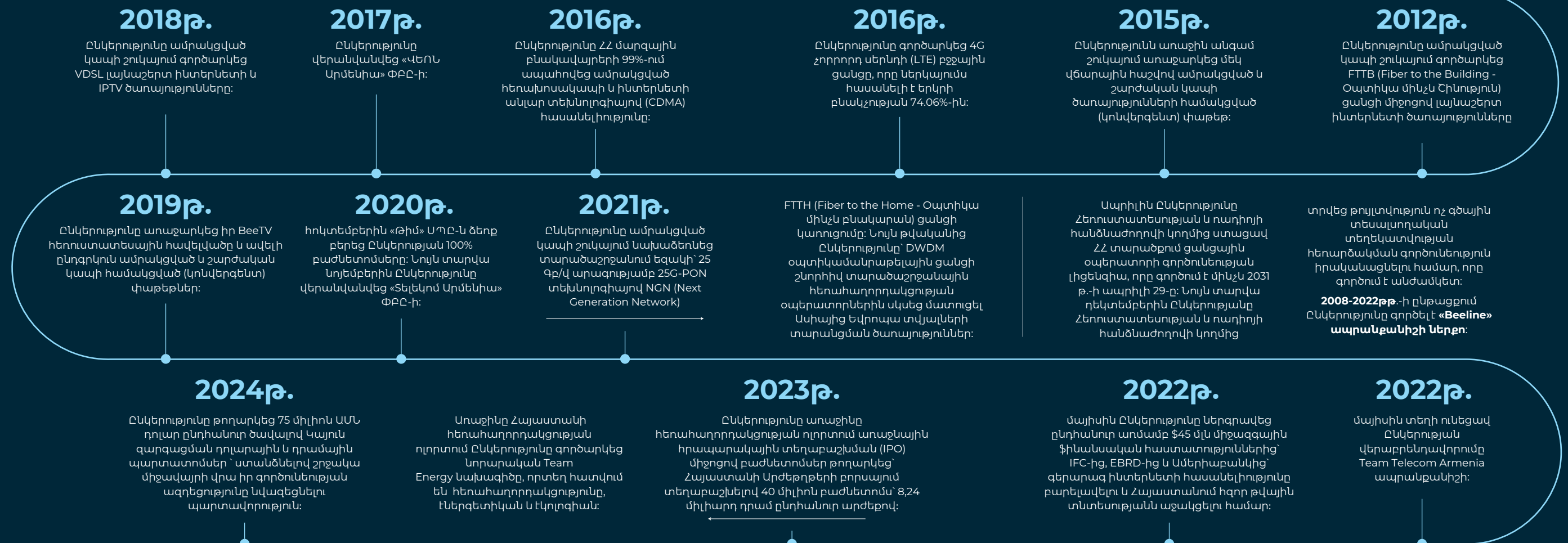
01 ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Պատմական ակնարկ

«Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն հանդիսանում է Հայաստանի առաջին հեռահաղորդակցության համակարգի ավելի քան 100-ամյա պատմության ժառանգորդը:

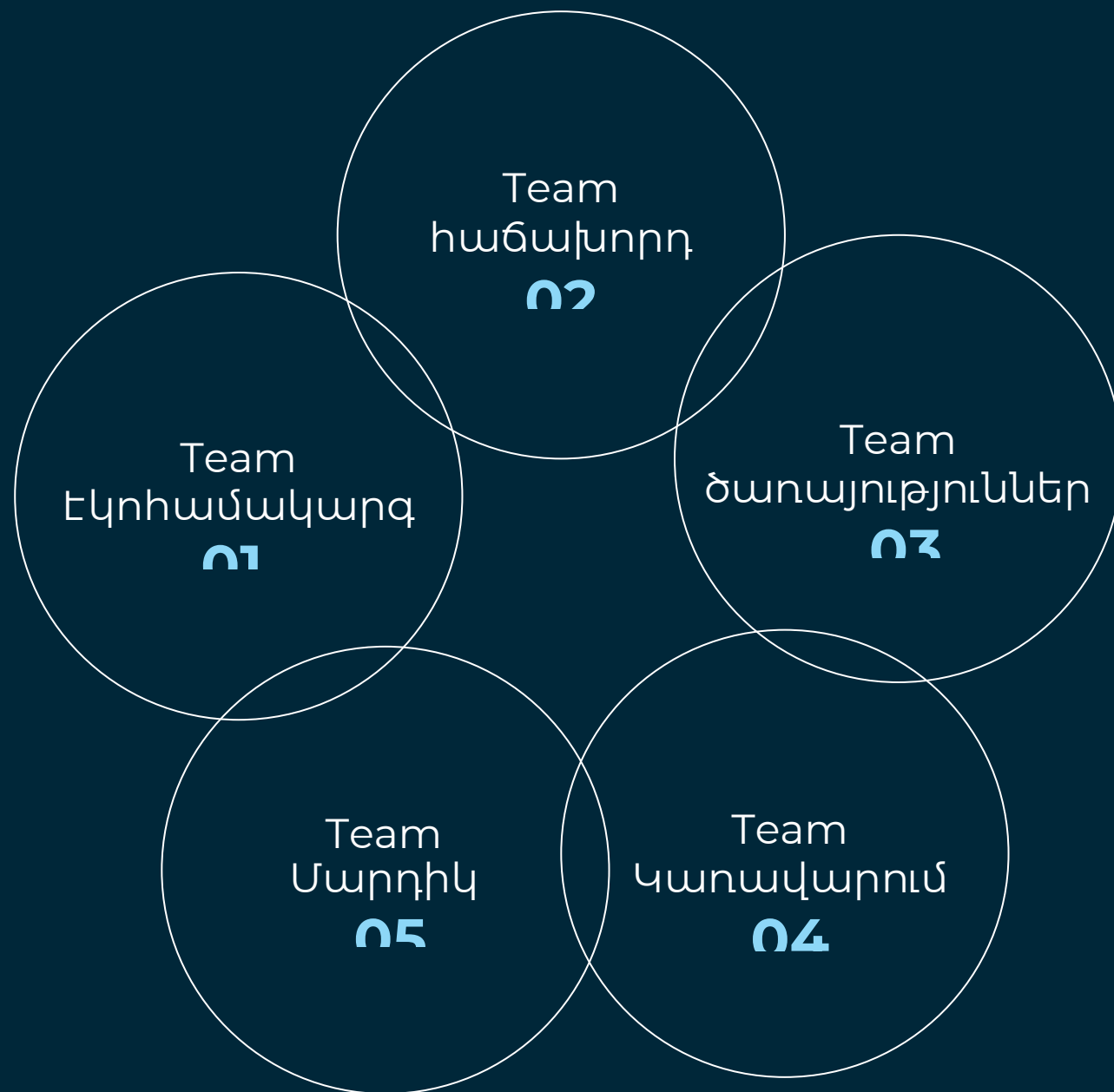
Հայաստանի Հանրապետության հռչակումից ի վեր՝ 1995 թ.-ին ընկերությունը սկսել է գործել «Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի» անվան ներքո:

Ընկերությունը ՀՀ-ում մատուցում է 2G (GSM), 3G (UMTS) և 4G (LTE) ստանդարտի շարժական կապի, ամրակցված հեռախոսակապի, թվային հեռուստատեսության IPTV և OTT ծառայություններ, ինչպես նաև ապահովում է ամրակցված ինտերնետ հասանելիություն՝ FTTH, FTTB, VDSL և ADSL տեխնոլոգիաներով:

1.2 Ընկերության ռազմավարությունը

Մեր ռազմավարության հիմքը մեր առաքելությունն է՝ մարդկանց շփումն ու աշխատանքը դարձնել ավելի հասանելի ու հարմար՝ ներդնելով թվային նորագույն տեխնոլոգիաներ: Մենք ձգտում ենք թիմի ստեղծագործ մտքի և գերժամանակակից տեխնոլոգիաների հնարավորությունների համադրության շնորհիվ դառնալ ոլորտի առաջատար: Հետամուտ լինելով այս տեսլականին՝ մեր ռազմավարությունը կառուցվում է հետևյալ հենասյուների վրա.

01

Team Էկոհամակարգ

Մենք կառուցում ենք ժամանակակից, ճկուն և բարձր հուսալիությամբ ցանցային, սերվերային և ծրագրային ենթակառուցվածք՝ ապահովելով թվային ծառայությունների արագ ներդրումը և որակյալ մատուցումը: Այս նպատակով անընդհատ զարգացնում և թարմացնում ենք մեր կոմունիկացիոն ցանցերն ու տեղեկատվական տեխնոլոգիաները՝ ստեղծելով մրցունակ ու նորարարական տեխնոլոգիական միջավայր:

Ֆիքսված և շարժական ցանցերի ընդլայնումը և արդիականացումը շարունակում է մնալ մեր ռազմավարական ուղղություններից մեկը: Դրա շնորհիվ թե՛ անհատ օգտատերերը, թե՛ բիզնես հաճախորդներն օգտվում են ավելի որակյալ ծառայություններից՝ խթանելով թվային տնտեսության և ձեռներեցության առաջընթացը երկրի տարբեր մարզերում:

Բացի այդ, միջազգային կապուղիների ենթակառուցվածքի զարգացումը նպաստում է մեր դիրքերի ամրապնդմանը թե՛ տեղական, թե՛ տարածաշրջանային շուկաներում Գործընկեր օպերատորներին մենք առաջարկում ենք տվյալների փոխանցման բարձրորակ և կայուն ծառայություններ:

Տարածաշրջանում եզակի 25 Գբ/վ արագությամբ NGN (Next Generation Network) ցանցի կառուցումը մեր ռազմավարության կարևոր մասն է: 2024 թվականին մենք շարունակեցինք գերարագ ցանցի ընդլայնումը՝ այն հասանելի դարձնելով Վայոց ձորի և Արմավիրի մարզերի բոլոր քաղաքներում, ինչպես նաև այլ մարզերի մի շարք բնակավայրերում: Այսօր ցանցն ընդգրկում է Հայաստանի բնակչության շուրջ 40%-ը՝ ավելի քան 335,000 տնային տնտեսություն:

2024թ.-ին զգալի ներդրումներ ենք կատարել նաև բջջային ցանցի բարելավման ուղղությամբ: Սույնիստ և կարևորագույն նախագծերից մեկը Երևանի մետրոյում Team-ի 4G ծածկույթի ներդրումն էր, որը կարևոր քայլ էր շարժական կապի որակի և հասանելիության բարելավման ուղղությամբ:

Բացի այդ, գործարկել ենք Հայաստանի համար ռազմավարական նշանակության երրորդ միջազգային կապուղին, որը կդիվերսիֆիկացնի երկիր մուտք գործող ենթակառուցվածքները՝ բարձրացնելով ինտերնետի անվտանգության մակարդակը: Ավելի քան 1 Տբ/վ թողունակությամբ նոր կապուղին ընկերության հայաստանյան ցանցը Եվրոպայի ամենամեծ տվյալների փոխանակման կենտրոնին՝ Ֆրանկֆուրտին է կապում Վրաստանով և Ռուսաստանով:

Նոր կապուղիների շահագործման միջոցով նպատակ ունենք նվազեցնել միջազգային կապուղիների վթարների ազդեցությունը՝ ապահովելով անխափան ինտերնետ հասանելիություն և բարձրացնելով կապի հուսալիությունն ու տեղեկատվական անվտանգության մակարդակը:

02

Team հաճախորդ

Մենք մշտապես աշխատում ենք մեր հաճախորդների փորձառության շարունակական բարելավման ուղղությամբ՝ ներդնելով նորարար սպասարկման համակարգեր, առաջարկելով ժամանակակից և հարմարավետ լուծումներ, ինչպես նաև ապահովելով բարձրորակ շփում բոլոր հարթակներում:

Ամրակցված և շարժական կապի ծառայությունների որակի ու հասանելիության հետևողական զարգացմանը զուգահեռ՝ մենք ակտիվորեն ընդլայնում ենք մեր բաժանորդային բազան՝ շնորհիվ գրավիչ կոնվերգենտ փաթեթների, որոնք համադրում են շարժական կապը, լայնաշերտ ինտերնետը, IPTV թվային հեռուստատեսությունն ու ծայնային ծառայությունները:

Հաճախորդների կյանքն ավելի դյուրին ու հարմարավետ դարձնելու նպատակով մենք շարունակաբար ներդնում ենք ինքնասպասարկման նոր գործիքներ՝ միաժամանակ պահպանելով արագ և որակյալ սպասարկման բարձր չափանիշները:

Հաճախորդների գոհունակության մակարդակը մշտապես գնահատելու և բարելավման ուղղությունները որոշելու համար մենք իրականացնում ենք Net Promoter Score (NPS) ցուցանիշի մշտադիտարկում:

03

Team ծառայություններ

Մենք շարունակաբար զարգացնում ենք մեր թվային հարթակները՝ նպատակ ունենալով ձևավորել ինտեգրված ծառայությունների այնպիսի էկոհամակարգ, որը մեր օգտատերերին կապահովի համապարփակ, բարձրորակ և հարմարավետ փորձառությամբ:

Մեր ռազմավարական ուղղություններից է հասույթի աղբյուրների դիվերսիֆիկացիան՝ նորարարական և ժամանակակից լուծումներով հագեցած ծառայությունների ներդրման միջոցով: Այս նպատակով՝ 2023 թվականին՝ առաջինը Հայաստանի հեռահաղորդակցության ոլորտում, մեկնարկեցինք Team Energy նախագիծը, որը միավորում է հեռահաղորդակցության, էներգետիկայի և էկոլոգիայի ոլորտները: Այս նախագիծը հնարավորություն է տալիս խթանել և հեշտացնել էլեկտրական մեքենաների օգտագործումը Հայաստանում՝ զգալիորեն կրճատելով օդի աղտոտվածությունը և տրանսպորտային ծախսերը: Team Energy էլեկտրական մեքենաների լիցքավորման կայանների ցանցն արդեն հասանելի է ՀՀ ողջ տարածքում, իսկ գործող կայանների թիվը գերազանցում է 60-ը:

04

Team Կառավարում

Լինելով հեռահաղորդակցության ոլորտում առաջատար ընկերություն՝ մենք կարևորում ենք արդյունավետ կառավարման համակարգերի շարունակական զարգացումը: Ապահովելով երկարաժամկետ աճը և կայուն զարգացումը՝ մենք հետևողականորեն ներգրավում ենք անհրաժեշտ ներդրումային ռեսուրսներ:

Ֆինանսական կայունության ապահովման կարևոր բաղադրիչներից է ծախսերի նկատմամբ ողջամիտ և պատասխանատու մոտեցումը: Առաջատար լինելու մեր ձգտումը տարածվում է ոչ միայն տեխնոլոգիական ուղղությունների վրա, այլև գործառնական արդյունավետության բոլոր մակարդակների՝ ներառյալ ենթակառուցվածքների ռացիոնալ օգտագործումը և մատակարարման շղթաների համապարփակ կառավարումը:

Մենք ձգտում ենք աշխատել լավագույն միջազգային չափանիշներին համապատասխան՝ ներդնելով կառավարման համակարգեր, որոնք ապահովում են որակի կառավարումը, տեղեկատվության անվտանգությունը և շրջակա միջավայրի պահպանությունը:

2023թ.-ին «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն ստացավ ISO/IEC 27001:2013 տեղեկատվական անվտանգության կառավարման հավաստագիրը, որը 2024-ին հաջողությամբ թարմացվեց՝ համապատասխանելով նոր՝ ISO 27001:2022 ստանդարտին:

2024թ.-ին մենք արժանացանք նաև ISO 9001:2015 միջազգային հեղինակավոր հավաստագրի՝ որակի կառավարման ոլորտում բարձր չափանիշներ ապահովելու համար: Այն շնորհվել է Եվրոպական Cert International միջազգային ճանաչում ունեցող սերտիֆիկացնող ընկերության կողմից:

Առաջիկայում նախատեսում ենք ներդնել ISO 14001 բնապահպանական կառավարման ստանդարտները՝ նպատակ ունենալով բարելավել ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությունը, նվազեցնել շրջակա միջավայրի վրա մեր ազդեցությունը և ձևավորել անվտանգ ու կայուն աշխատանքային միջավայր:

Կայուն զարգացմանն ուղղված քայլերն արտացոլվել են նաև մեր ֆինանսավորման գործիքակազմում. 2024թ.-ին մենք թողարկեցինք Կայուն զարգացման պարտատոմսեր՝ դոլարային և դրամային արտահայտմամբ՝ ընդհանուր 75 միլիոն ԱՄՆ դոլարի ծավալով: Սա նման ձևաչափի առաջին թողարկումն էր ՀՀ կապիտալի շուկայում և կարևոր քայլ՝ մեր բիզնեսի ընդլայնումը ֆինանսավորելու՝ միաժամանակ մնալով հավատարիմ բնապահպանական պատասխանատվության սկզբունքին:

Ներգրավված միջոցներն ուղղվել են ընկերության ռազմավարական առանցքային ուղղությունների զարգացմանը, մասնավորապես բջջային ու ֆիքսված ցանցերի, Team Energy էլեկտրական մեքենաների լիցքավորման կայանների ենթակառուցվածքի ընդլայնմանը, ինչպես նաև վարկերի ամբողջական վերաֆինանսավորմանը:

Մարդկային կապիտալի կառավարման մեր տեսլականի հիմքում ընկած են Team-ի երկու հիմնարար արժեքները՝ **առաջադեմ** և **թիմային**։
Բարձր որակավորում ունեցող մեր մասնագետները իրենց ամենօրյա աշխատանքը կատարում են բացառիկ նվիրումով՝ նպատակ ունենալով ստեղծել լավագույն ծառայություններն ու հաճախորդի գերազանց փորձառությունն ապահովել բոլոր հարթակներում։

Այդ արդյունքն իրականություն է դառնում միայն թիմերի համատեղ աշխատանքի և շարունակաբար զարգացվող ներքին գործընթացների շնորհիվ, որոնց կատարելագործումը մեր առաջանահերթություններից է։

Միջբաժնային համագործակցությունն ու թիմային ոգին Ընկերության կորպորատիվ մշակույթի անբաժան մասն են։ Մենք գործում ենք ընդհանուր նպատակների և արժեքների շուրջ համախմբված՝ վստահ լինելով, որ իրական արդյունքը ծնվում է միասնական ջանքերի և համատեղ պատասխանատվության միջավայրում։

Ընկերությունում խիստ կարևորում ենք մեր աշխատակիցների շարունակական կրթությունն ու մասնագիտական առաջընթացը՝ ակտիվորեն ներդրումներ կատարելով վերապատրաստման և անձնական զարգացման ծրագրերի մեջ։ Մեր նպատակն է ձևավորել զարգացող, առաջխաղացման հնարավորություններով հագեցած միջավայր, որտեղ յուրաքանչյուր աշխատակից կունենա աճելու, ինքնադրսևորվելու և արժեք ստեղծելու բոլոր անհրաժեշտ գործիքները։

Ընկերության երկարաժամկետ կայունության ապահովման նպատակով մենք նաև ձեռնամուխ ենք լինում միջին և բարձր օղակի ղեկավարների հետևորդների նախապատրաստմանը։

1.3 Տարվա բիզնես գործունեության արդյունքները

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԿԱՊ

Ընկերության շարժական կապի բաժանորդների թիվը 2024թ.-ին կազմել է 1,053,029 բաժանորդ՝ աճելով նախորդ տարվա նկատմամբ 1%-ով կամ 8,090 բաժանորդով։ Մասնավորապես, զգալիորեն աճել է հեռախոսի միջոցով շարժական ինտերնետ օգտագործող բաժանորդների թիվը՝ հասնելով 668,862-ի։ 2023 թ.-ի համեմատ արձանագրվել է աճ 1%-ով։

2024 թ.-ի տվյալների համաձայն ընկերությանը բաժին է ընկնում ՀՀ շարժական կապի շուկայի բաժանորդների 26%-ը։

2024թ.-ին շարժական կապի ծառայությունների մատուցումից և սարքավորումների իրացումից ստացված եկամուտները 2023 թ.-ի համեմատ աճել են 2%-ով և կազմել 19.8 մլրդ դրամ։ Team Telecom Armenia-ին 2024թ.-ին բաժին է ընկել ՀՀ շարժական կապի շուկայի եկամուտների 20.8%-ը։

Ընկերության 4G ցանցի բաժանորդների քանակը ցուցաբերում է կայուն աճ։ Տեխնոլոգիական առանձնահատկությունից ելնելով՝ ավելի համեստ աճի տեմպեր է ցուցաբերում 3G ցանցի բաժանորդների քանակը։ 2G ցանցի բաժանորդների քանակը, պայմանավորված ժամանակակից տեղեկացվածությամբ, գնալով նվազում է։ Ստորև աղյուսակով ներկայացված է տարբեր տարիների ներկայացված ընկերության շարժական կապի բաժանորդների քանակը՝ ըստ տեխնոլոգիաների։

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2G և 3G ցանցի բաժանորդներ	732 691	668 439	579 806	616 203	680 436	657 628
մասնաբաժինը ընդհանուր բաժանորդներում	77.3 %	73.9 %	64.3 %	64.3 %	65.1 %	62.5 %
4G ցանցի բաժանորդներ	215 099	236 250	334 430	342 090	364 503	395 401
մասնաբաժինը ընդհանուր բաժանորդներում	22.7 %	26.1 %	36.5 %	35.7 %	34.9 %	37.5 %

2023թ.

1 044 939

բաժանորդ

2024թ.

1 053 029

բաժանորդ

1%

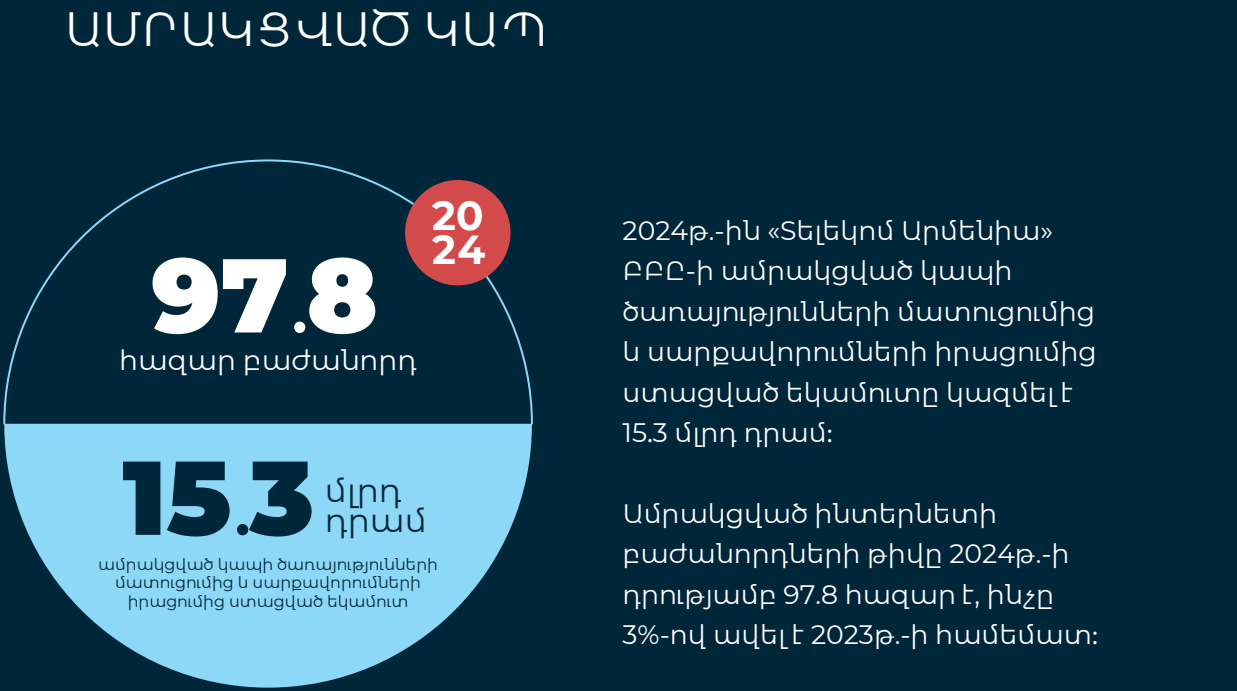
աճ

Շարժական ինտերնետից (տվյալների հաղորդման ծառայություններից) օգտվող բաժանորդների քանակը վերջին տարիներին կայուն աճել է՝ հասնելով ընդհանուր բաժանորդների թվի 74.4%-ին: Ստորև աղյուսակով ներկայացված է շարժական ինտերնետի բաժանորդների քանակի դինամիկան՝ ըստ տարիների.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Շարժական ինտերնետ բաժանորդներ	554 366	557 966	618 206	671 960	743 296	783 818
մասնաբաժինը ընդհանուր բաժանորդներում	58.5 %	61.7 %	67.5 %	70.1 %	71.1 %	74.4 %
Բացառությամբ հեռախոսասարքի միջոցով օգտվողների	54 435	55 531	59 284	79 314	82 565	114 956
հեռախոսասարքի միջոցով օգտվողների	499 931	502 435	558 922	592 646	660 731	668 862

Ընկերությունը, հավատարիմ մնալով իր որդեգրած քաղաքականությանը, 2024 թ.-ին ևս շարունակեց իր բաժանորդներին տրամադրել որակյալ կապ՝ առաջարկելով հարմարավետ փաթեթներ և ծառայություններ: Հիմնական առաջարկներն ուղղված էին համակցված փաթեթների օգտագործողների քանակի ներթափանցելիության աճին և առաջխաղացմանը, շարժական ինտերնետի որակյալ ծառայությունների մատուցմանը:

Սույնից Հայաստանի հեռահաղորդակցության ոլորտում Ընկերությունը 2023թ.-ին գործարկեց նորարարական Team Energy նախագիծը, որտեղ հատվում են հեռահաղորդակցությունը, էներգետիկան և էկոլոգիան: Այս նախագիծը հնարավորություն է տալիս խթանել և հեշտացնել էլեկտրական մեքենաների օգտագործումը Հայաստանում՝ զգալիորեն կրճատելով օդի աղտոտվածությունը և տրանսպորտային ծախսերը: Team Energy էլեկտրական մեքենաների լիցքավորման կայանների ցանցն արդեն հասանելի է ՀՀ ողջ տարածքում: Team Energy հավելվածի միջոցով հնարավոր է գտնել մոտակա լիցքավորման կետերը, կատարել լիցքավորում և վճարել բանկային քարտի միջոցով, իսկ «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ բաժանորդ լինելու դեպքում՝ նաև Team-ի հեռախոսահամարի հաշվեկշռից:

2024 թ.-ի արդյունքում «Տելեկոմ Արմենիա»-ին բաժին է ընկնում ամրակցված ինտերնետի շուկայի բաժանորդների 32.2%-ը, նաև ամրակցված ինտերնետի շուկայի ծառայություններից ստացված եկամուտների 23.6%-ը:

Ընկերությունը շարունակում է նոր գերարագ FTTH ցանցի ընդլայնումը ՀՀ ողջ տարածքում: FTTH ցանցի հասանելիությամբ ապահովված տնային տնտեսությունների քանակը 2024թ.-ի վերջի դրությամբ կազմել է 335 հազար:

Ամրակցված կապի բաժանորդներ

2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ամրակցված կապի բաժանորդների քանակը կազմել է 276,580, որը նախորդ տարվա ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 7%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ձայնային ծառայություններից օգտվող բաժանորդների քանակի նվազմամբ:

Ձայնային ծառայություններից օգտվող բաժանորդների քանակի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է բաժանորդների՝ ամրակցված կապից դեպի շարժական կապ միգրացիայով, ինչպես նաև OTT ձայնային պլատֆորմների ընդլայնվող հասանելիությամբ: Ձայնային ծառայություններից օգտվող բաժանորդների 84%-ը բաժին է ընկնում անհատներին, իսկ մնացածը՝ Ընկերություններին և պետական կառույցներին:

Ստորև աղյուսակով ներկայացված է ամրակցված ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվող բաժանորդների քանակի բացվածքը՝ ըստ տեխնոլոգիաների .

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվող բաժանորդներ, որից	110 201	105 810	99 515	92 907	94 772	97 827
ADSL տեխնոլոգիայով	83 856	71 065	53 056	39 184	31 099	23 922
մասնաբաժինը ընդհանուր ինտերնետ բաժանորդներում	76 %	67 %	53 %	42 %	33 %	24 %
VDSL տեխնոլոգիայով	9 035	14 039	19 955	22 748	19 757	18 134
մասնաբաժինը ընդհանուր ինտերնետ բաժանորդներում	8 %	13 %	20 %	24 %	21 %	19 %
FTTB տեխնոլոգիայով	14 711	19 326	24 353	23 767	23 543	21 722
մասնաբաժինը ընդհանուր ինտերնետ բաժանորդներում	13 %	18 %	24 %	26 %	25 %	22 %
FTTH տեխնոլոգիայով	-	-	1 251	6 731	20 073	33 879
մասնաբաժինը ընդհանուր ինտերնետ բաժանորդներում	-	-	1 %	7 %	21 %	35 %
այլ տեխնոլոգիաներով	2 599	1 380	900	477	300	170
մասնաբաժինը ընդհանուր ինտերնետ բաժանորդներում	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %

Դիտարկված պատմական ժամանակաշրջանում ամրակցված ինտերնետի բաժանորդների թվում ADSL տեխնոլոգիայով բաժանորդների քանակը նվազել է տարեկան 22% միջին տեմպով (CAGR): Նույն ժամանակաշրջանում VDSL և FTTB տեխնոլոգիայով ինտերնետի բաժանորդների քանակը աճել է համապատասխանաբար 15% և 8% տարեկան միջին տեմպով (CAGR):

ADSL տեխնոլոգիայով բաժանորդների մասնաբաժինը ամրակցված ինտերնետի բաժանորդների շրջանում 2024թ.-ի ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կազմել է 24%, որը 2023թ.-ի ցուցանիշից պակաս է 9 տոկոսային կետով: Փոխարենը աճում է FTTH տեխնոլոգիայով ինտերնետի բաժանորդների մասնաբաժինը:

1.4 Բնապահպանական և սոցիալական ցուցանիշներ

«Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն իր գործունեությունն իրականացնելիս առաջնորդվում է ոչ միայն շրջակա միջավայրի, սոցիալական պատասխանատվության և աշխատանքային անվտանգության ապահովման վերաբերյալ ՀՀ ներպետական օրենսդրությամբ, այլև սկսած 2022 թվականից մշակել և ներդրել է ՎՋԵԲ և ՄՖԿ Կատարողական Ստանդարտներին համահունչ գործառնական համակարգ, որի ներքո գործում է հետևյալ փաստաթղթային շրջանակը`

- 1 Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Պլան,
- 2 ԲՍԿՀ Չննման ընթացակարգ և Ռիսկերի գրանցամատյան,
- 3 Շահառուների ներգրավման պլան,
- 4 Մտահոգությունների բարձրաձայնման Speak Up հարթակ (բողոքարկման մեխանիզմի և չհետապնդելու քաղաքականություն),
- 5 Բիզնես գործընկերների Վարքագծի կանոնակարգ և Կոմպլայենսի դրույթներ,
- 6 Բիզնես Գործընկերների Ստուգման ընթացակարգ,
- 7 Կաշառակերության և կոռուպցիայի կանխարգելման քաղաքականություն,
- 8 Սեռական ոտնձգությունների բացառման քաղաքականություն,
- 9 Սնչափահասների աշխատանքի կանխարգելման քաղաքականություն,
- 10 Հարկադիր աշխատանքի բացառման քաղաքականություն,
- 11 Աշխատավորների միությունների խրախուսման քաղաքականություն,
- 12 Գեղերային խտրականությունների բացառման քաղաքականություն,
- 13 Համայնքների անվտանգության և առողջության պահպանման քաղաքականություն,
- 14 Աշխատանքային անվտանգության և առողջության ապահովման քաղաքականություն և կառավարման պլան (ներառյալ ուսուցման, հետաքննությունների անցկացման կարգեր),
- 15 Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման քաղաքականություն,
- 16 Անվտանգության կառավարման պլան,
- 17 Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության և արձագանքման պլան:

Վերոնշյալ փաստաթղթային շրջանակը վերանայվում և բարեփոխումների է ենթարկվում տարեկան կտրվածքով, իսկ ոլորտի խնդիրների բացահայտման կամ արտակարգ իրավիճակների առաջացման դեպքում նաև ըստ անհրաժեշտության: Ընկերության բոլոր ստորաբաժանումների ղեկավարները և աշխատակիցները առանձնացված կամ համատեղված գործառույթներով ներառված են վերոնշյալ գործառնական համակարգի իրականացման ողջ գործընթացում:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲՆԱԴԱՂՊԱՆԱԿԱՆ ՑՈՅԱՆԻՇՆԵՐԻ ԱՄՓՈԾ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կայուն զարգացումը՝ Ընկերության ռազմավարության մաս

Կայուն զարգացումը ենթադրում է բիզնեսի ընդլայնում և եկամտի աճ՝ միևնույն ժամանակ կրճատելով դրա հետ կապված արտանետումներն ու հոգալով այն միջավայրի մասին, որում աշխատում և արարում ենք: Team Telecom Armenia-ի վերջերս որդեգրած ռազմավարական նպատակներից մեկը հենց կայուն զարգացումն է՝ հիմնված բնապահպանական և սոցիալական կառավարման սկզբունքների վրա:

Ստորև ներկայացված են Ընկերության 2024թ. ընթացքում գրանցած արդյունքները՝

Ածխածնային արտանետումների և թափոնների կրճատում

Վերջին երկու տարիների ընթացքում Ընկերությունում ներդնելով բնապահպանական կառավարման համակարգը, կարողացել ենք կրճատել մեր արտանետումները, ընկերության թափոնները վերածել երկրորդային հումքի և այդ ծախսերի կրճատման արդյունքում ապահովել դրական ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա՝ բիզնեսը ընդլայնելուն զուգահեռ: Այսպես՝

- Պղնձե մալուխներից ստացել ենք 18,855 կգ պոլիմերային մնացուկ (պոլիմեր) և 20,000 կգ պղինձ:
- Վերամշակել ենք շուրջ 300 կգ թուղթ և 5830 կգ սովարաթուղթ:
- E-SIM գործարկելու շնորհիվ խուսափել ենք 557 կգ պլաստիկ քարտերի տրամադրումից, այսինքն պլաստիկ աղբ ստեղծելուց:
- Կրկնօգտագործման ենք հանձնել շուրջ 11,522 հատ էլ. սարքավորումներ (Wi-Fi, routers):
- Ընկերության ավտոպարկում էլեկտրական մեքենաների մասնաբաժինը հասցրել ենք 22,8%-ի և այս թիվը շարունակելու է աճել:
- Ընկերության էներգասպառման մեջ արևային արտադրանքի մասնաբաժինը հասցրել ենք շուրջ 4,1%-ի՝ տեղադրելով արևային ՖՎ կայաններ 56 տեղամասերում: Այս ցուցանիշը մինչև 2050թ.-ը նախատեսում ենք հասցնել 100%-ի՝ բացառապես վերականգնվող աղբյուրներից էներգիա ստանալու նպատակով: Համեմատության համար 2022թ.-ին արևային արտադրանքի մասնաբաժինը Ընկերության էներգասպառման մեջ կազմում էր 0,21%, 2023թ.-ին՝ արդեն 2,99%, իսկ 2024թ.-ին՝ 4,1%:
- Ընկերության գործունեությունից առաջացած CO2 արտանետումները նախատեսում ենք 40%-ով կրճատել մինչև 2029թ.՝ միևնույն ժամանակ ակտիվ ընդլայնելով բիզնեսը (կայուն զարգացման պարտատոմսերի շրջանակներում):

Սրանով ոչ միայն ինքներս մեզ համար ապահովում ենք արտանետումների կրճատում և նվազեցնում ենք մեր բացասական ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա, այլև որպես կորպորատիվ և խոշոր հարկ վճարող ընկերություն՝ նպաստում ենք Հայաստանի Հանրապետության՝ Փարիզի համաձայնագրով ստանձնած կլիմայի մեղմացմանն ուղղված քայլերի իրականացմանը:

Բնապահպանական նախաձեռնություններ և իրազեկվածության բարձրացում

2024թ. ընթացքում «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն միացել է բնապահպանական օրացույցի թվով երկու ամենակարևոր միջոցառումներին՝ ապրիլի 22-ին Նշվող Երկրի օրվան և հունիսի 5-ին Նշվող Շրջակա միջավայրի պահպանության միջոցառումներին:

Վերոնշյալ օրերին Ընկերության արտաքին և ներքին լսարանի համար կազմակերպվել են բնապահպանական իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված նախաձեռնություններ՝ հանրության ուշադրությունը սևեռելով Երկրի հիմնական բնապահպանական մարտահրավերներին և դրանց լուծման եղանակներին:

Ընկերության կայուն զարգացման վերաբերյալ հանձնառությունը նաև արտացոլված է Ընկերության պաշտոնական կայք էջում և հասանելի է հետևյալ հղումով՝ <https://www.telecomarmenia.am/hy/sustainable-development/>

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

Հաշվետու տարվա ընթացքում ընկերության աշխատակիցների շրջանում

- մահվան ելքով պատահարներ չեն գրանցվել,
- սննդով պայմանավորված թունավորումներ չեն գրանցվել,
- համաճարակային իրավիճակներ չեն գրանցվել,
- ԷՄԴ ճառագայթման դեպքեր չեն գրանցվել:

Մտահոգությունների բարձրաձայնման Speak UP հարթակով ստացվել է թվով 4 բողոք տարբեր շահառուներից, որոնք դիտարկվել և քննարկվել են ըստ գործող ընթացակարգի և խնդիրներին տրվել են համապարփակ լուծումներ: Բողոքների կրկնման դեպքեր հաշվետու տարում չեն գրանցվել:

ՎԱՐԿԵԼԱԿԵՐՊԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

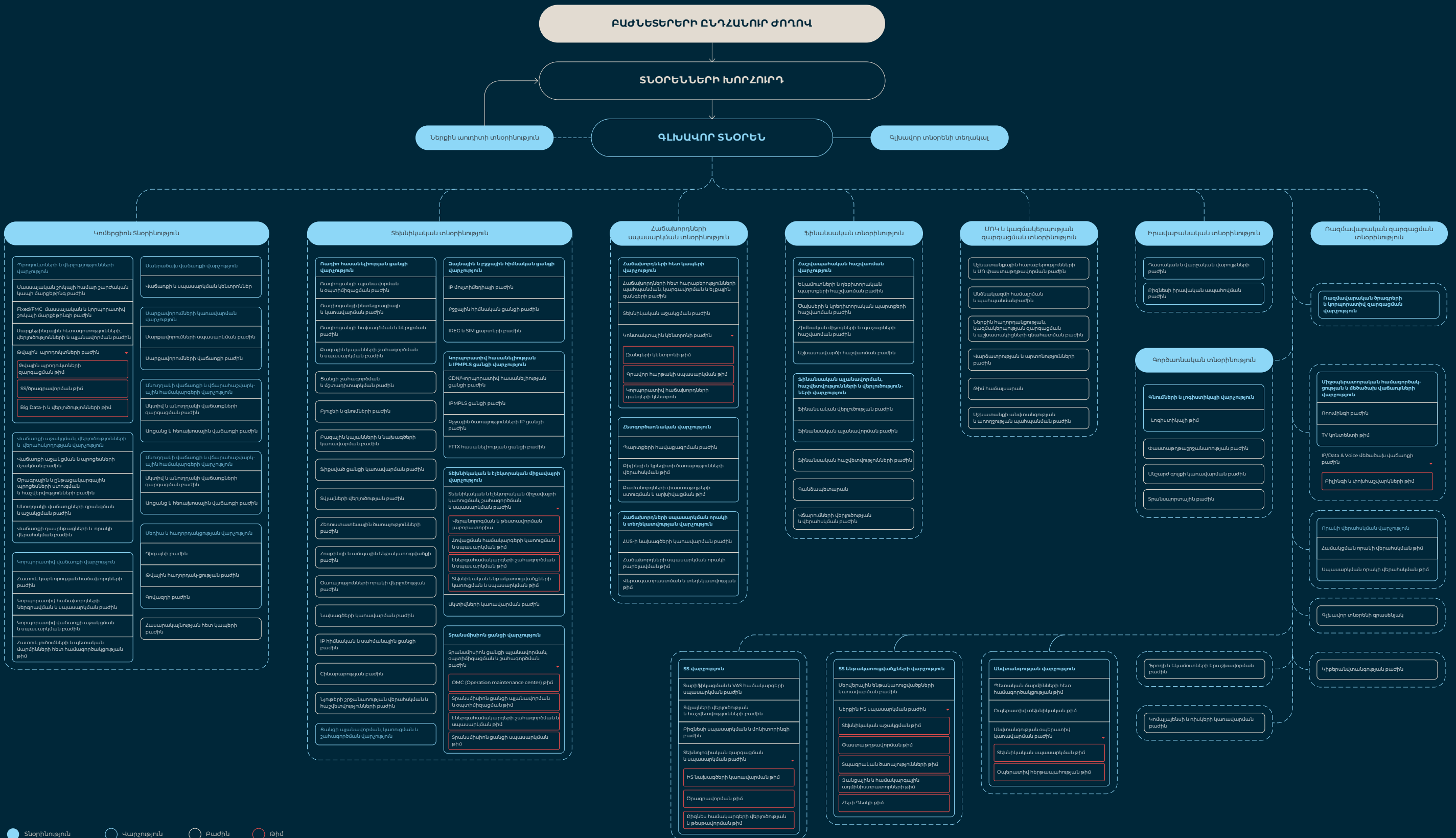
«Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ-ն արժևորում է բաց, ազնիվ և թափանցիկ գործարար հարաբերություններն ու փոխադարձ վստահությունը բոլորի՝ հաճախորդների, աշխատակիցների, գործընկերների և բաժնետերերի հետ: Այդ մշակույթի պահպանումն ապահովելու նպատակով էլ Ընկերությունում ներդրված են կորպորատիվ էթիկայի և կոմպլայենսի միջազգային բարձրագույն ստանդարտներ: Դրանք ամփոփված են մի շարք էթիկական ուղեցույցներում, որոնք հստակ նկարագրում են մեր գործունեության չափորոշիչները և ակնկալիքները:

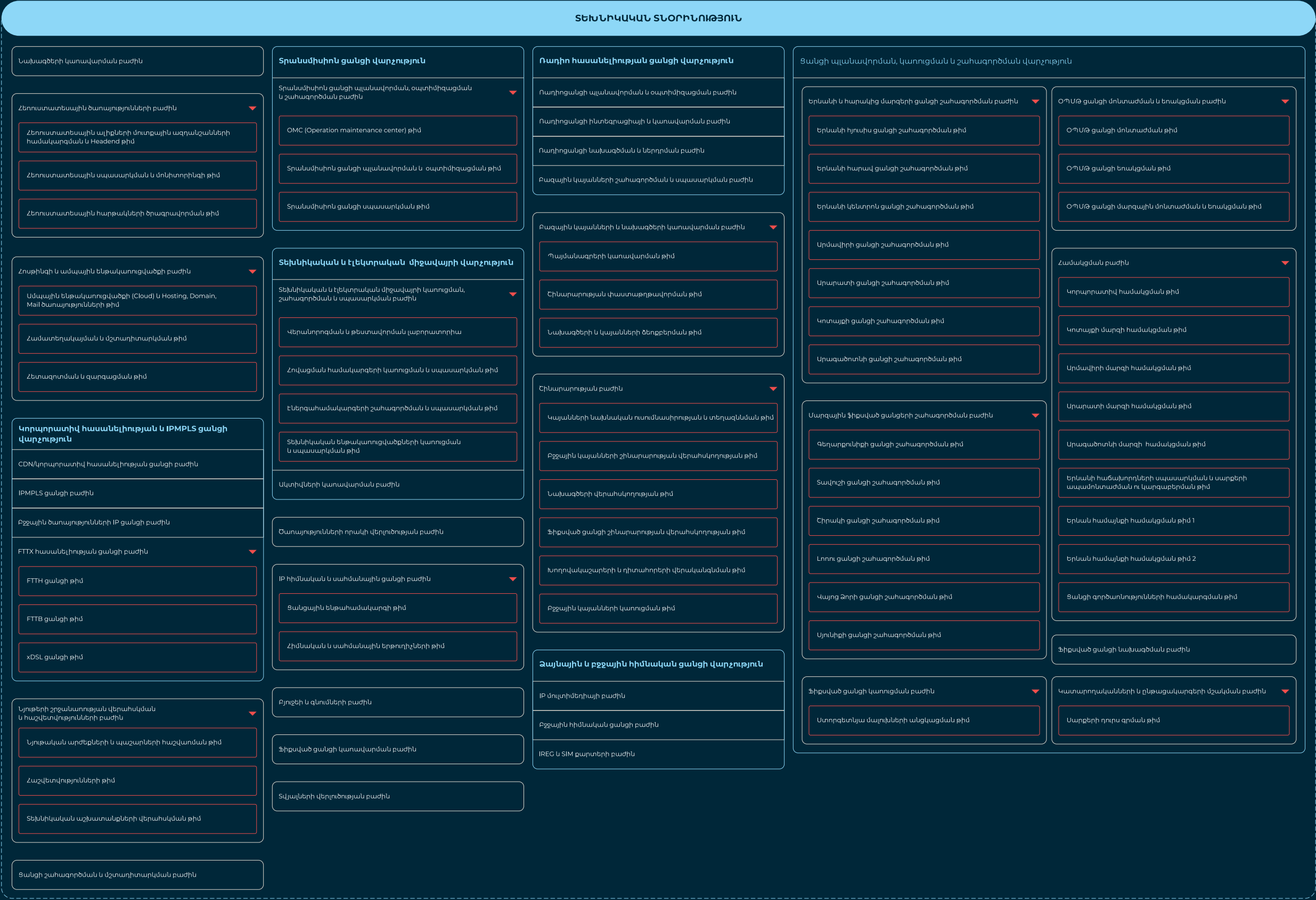
Մեր բարոյական սկզբունքները և վարվելակերպի ստանդարտները արտացոլված են Ընկերության «Վարվելակերպի կանոնակարգում», որը հանդիսանում է Ընկերության արժեքների հիմնարար ուղեցույցը: Մեր բոլոր աշխատակիցները՝ անկախ զբաղեցրած հաստիքից և պատասխանատվության սահմաններից, ինչպես նաև բոլոր երրորդ անձինք, ովքեր հանդես են գալիս Ընկերության անունից, պարտավոր են հետևել Կանոնակարգի պահանջներին:

02 ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքը

2.2 Խորհրդի անդամներ

Վլեքսանդր Եսայան
Խորհրդի նախագահ

ՄՖԲ ֆինանսական ակադեմիա, «Ֆինանսներ
և վարկեր», Տնտեսագետի որակավորում

Նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝

- «Մանդալ Էյ Այ» ՍՊԸ, գործադիր տնօրեն, 2021թ.-ից
- «ԹԻՄ» ՓԲԸ, Գլխավոր տնօրենի խորհրդական ռազմավարության մասով, 2021թ.-ից
- «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ծառայությունների համաշխարհային ընկերակցություն» (WITSA), տնօրենների խորհրդի անդամ, 2018թ.-ից
- «Սոաջատար տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միություն» նախագահ, 2015թ.-ից
- «Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարան», հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, 2020թ.-ից
- «Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախումբ», հոգաբարձուների խորհրդի պատվավոր նախագահ, 2022թ.-ից
- «Յուրոմ» ՍՊԸ փոխտնօրեն, 2007 – 2020թթ.

Հայկ Եսայան
Խորհրդի անդամ, Գլխավոր տնօրեն

ՀՊՃՀ «Հաշվողական մեքենաներ, համալիրներ և
ցանցեր», ճարտարագիտության բակալավրի աստիճան

ՀՊՃՀ, «Ինֆորմատիկա և կոմպյուտերային համակարգեր»,
մագիստրոսի աստիճան

ՄՖԲ ֆինանսական ակադեմիա, «Ֆինանսներ և վարկեր»,
Տնտեսագետի որակավորում

Նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝

- «ԹԻՄ» ՓԲԸ, գլխավոր տնօրեն, 2020թ.-ից առ այսօր
- «Թիմ հոլդինգ» ՓԲԸ, գլխավոր տնօրեն, 2021թ.-ից
- «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ, տնօրենների խորհրդի նախագահ, 2021թ.-ից
- «Կողբ» հիմնադրամում հոգաբարձուների խորհրդի անդամ, 2013թ.-ից
- «Յուրոմ» ՍՊԸ խորհրդի անդամ, գլխավոր տնօրեն, 2007 – 2020թթ.
- «Տելեկոմ Արմենիա» ԲԲԸ, գլխավոր տնօրեն, 2020թ.-ից առ այսօր

Արամ Բարսեղյան
Խորհրդի անդամ, Գլխավոր տնօրենի տեղակալ

ԵՊՀ, «Արևելագիտության ֆակուլտետ», Արաբագետի
որակավորում, Մագիստրոսի աստիճան

Շեֆիլդի համալսարան, «Բիզնես կառավարում»,
Մագիստրոսի աստիճան

Նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝

- «Թիմ Փեյ» ՓԲԸ, խորհրդի անդամ, 2020թ.-ից
- «Յուրոմ» ՍՊԸ, կոմերցիոն տնօրեն, 2011 – 2020թթ.

Վլեքտ Տոնեյան
Խորհրդի անկախ անդամ

ԵՊՀ, «Ֆիզիկայի ֆակուլտետ»

Մոսկվայի Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարան
«Ֆիզիկայի ֆակուլտետի ասպիրանտուրայի բաժին»

Գիտական աստիճանը՝ Ֆիզ-մաթ գիտությունների թեկնածու

Նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝

- «Վեբ» ՍՊԸ, տնօրեն, 1996թ.-ից
- «Վեբ» ՍՊԸ, տնօրեն, 2006թ.-ից
- «Լիր» ՍՊԸ, տնօրեն, 2018թ.-ից
- «Ինտերնետ հասարակություն» ՀԿ խորհրդի անդամ և փոխնախագահ, 1995թ.-ից
- «ՀՀ ինտերնետ կառավարման համաժողովի» անդամ
- «Արմիքս» հիմնադրամ, նախագահ, 2010թ.-ից

Արտավազդ Մինասյան
Խորհրդի անկախ անդամ

ԵՊՀ, «Ֆիզիկայի ֆակուլտետ» բակալավրի աստիճան

ԵՊՀ, «Ֆիզիկայի ֆակուլտետ», մագիստրոսի աստիճան

ՀԱՀ, «Գործարար վարչարարության», մագիստրոսի կոչում

ԵՊՀ, «Մաթեմատիկայի ֆակուլտետ», գիտական աստիճան

Նախորդ 5 տարվա ընթացքում զբաղեցրած ղեկավար պաշտոններ՝

- «Քրիսփ Թեքնոլոջիս» ՍՊԸ ("Krisp Technologies" LLC), տնօրինության նախագահ, 2017թ.-ից
- «ԹենՎեբ» ՍՊԸ, տնօրինության նախագահ, 2017թ.-ից
- «ԲիզՍթորի ՎիՍԻ», հիմնական մասնակից (general partner), 2021թ.-ից

2.3 Ռիսկային գործոնները

Ստորև ներկայացված են այն ռիսկերը, որոնք Ընկերությունը հաշվետվության ներկայացման պահի դրությամբ համարում է էական, սակայն կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Ընկերությանը այս պահին հայտնի չեն կամ Ընկերությունը դրանք համարում է ոչ էական:

1. Մրցակցային ռիսկ

Ընկերության գործունեության՝ հեռահաղորդակցության շուկայում առկա է մրցակցություն և, ժամանակ առ ժամանակ հնարավոր է դրա սրացում, ինչը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործառնական և/կամ ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Վերջին տարիներին հեռահաղորդակցության ոլորտում աճել է պահանջարկը համակցված (կոնվերգենտ) փաթեթային առաջարկների նկատմամբ, որոնք ներառում են երկու կամ ավել ամրակցված և շարժական կապի ծառայություններ: Ընկերության ամրակցված և շարժական ենթակառուցվածքների համակցությունը համարվում է լավագույններից մեկը, ինչը թույլ է տալիս շուկայում ներկայացնել համակցված (կոնվերգենտ) փաթեթների գրավիչ առաջարկներ: Բացառված չէ, որ մրցակիցները ինչ-որ պահի նույնպես ձգտեն բարելավել իրենց համակցված (կոնվերգենտ) փաթեթների առաջարկները: Կոնվերգենտ ծառայությունների մատուցման շուկայում Ընկերության հիմնական մրցակիցն է «Յուբոմ» ՓԲԸ-ն: «Վիվա Արմենիա» ՓԲԸ-ն, համագործակցելով մի շարք ընկերությունների հետ առաջարկում է կոնվերգենտ փաթեթներ:

Հեռահաղորդակցության շուկայի բոլոր խաղացողները, այդ թվում և Ընկերությունը, ստիպված են մրցակցել նաև ծայնային ծառայություններին այլ ընտրանք առաջարկող «WhatsApp», «Viber», «Facebook Messenger» և այլ նմանատիպ OTT ծառայություններ առաջարկող ընկերությունների հետ, ինչպես նաև հեռուստատեսային և ժամանցային բովանդակություն ունեցող հարթակների հետ:

Վերոնշյալ մրցակցային ռիսկը նվազեցնելու նպատակով Ընկերությունը այժմ կառուցում է տարածաշրջանում եզակի՝ 25 Գբ/վ արագությամբ 25G-PON տեխնոլոգիայով NGN (Next Generation Network) FTTH (Fiber to the Home - Օպտիկա մինչև բնակարան) օպտիկամանրաթելային ցանց:

Ընկերության գործունեության վրա որոշակի բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ մրցակիցների հետևյալ գործողությունները՝

- ցածր (դեմպինգային) գները որպես գնային պատերազմների (price wars) հետևանք,
- ցանցերի ավելի արագ ընդլայնումը մրցակիցների կողմից:

Ընկերության դիրքը շուկայում կախված է նաև Ընկերության կողմից իրականացվող մարքեթինգային նախաձեռնություններից, առաջարկվող փաթեթներից և ծառայություններից, նոր առաջարկներից և իրականացվող ռազմավարությունից: Ընկերությունն ունի հմուտ և փորձառու կոմերցիոն թիմ, որն, արագ արձագանքելով շուկայի և հաճախորդների նախասիրությունների ու վարքագծի փոփոխություններին, ապահովում է Ընկերության մրցակցային առավելությունը:

2. Տեխնոլոգիական զարգացումներ

Տեխնոլոգիական արագ զարգացումները կարող են նպաստել մրցակցության աճին, ինչպես նաև Ընկերության և առկա մրցակիցների տեխնոլոգիաների արդիականության հնարավոր կորստին:

Մրցունակ լինելու նպատակով Ընկերությանը կարող է անհրաժեշտ լինել ներդրումներ կատարել իր ենթակառուցվածքների արդիականացման կամ լիցենզիաների/թույլտվությունների ձեռք բերման և նոր տեխնոլոգիաների զարգացման և ներդրման համար: Այս ներդրումներն իրականացնելու ծախսը կարող է լինել էական, և չի բացառվում, որ ժամանակ պահանջվի շուկայում նոր տեխնոլոգիան դրամայնացնելու (monetizing) համար:

Տվյալ ռիսկը առկա է շուկայի բոլոր խոշոր խաղացողների համար:

3. Կապիտալ ծախսերի և շրջանառու կապիտալի հետ կապված ծախսեր

Ընկերության գործունեության ոլորտն իր տեսակով ծախսատար է, և իր մրցակցային դիրքը պահպանելու և/կամ առավել բարելավելու համար Ընկերությունը իրականացնում է մեծ ծավալի կապիտալ և շրջանառու կապիտալի ներդրումներ: Մասնավորապես Ընկերության առկա ենթակառուցվածքների (օպտիկամանրաթելային և բջջային ցանցերի) ընդլայնումը և շահագործումը պահանջում են ծավալուն կապիտալ ներդրումներ:

Վերջին տարիներին Ընկերությունը զգալի ներդրումներ է կատարել հաճախորդների ներգրավման և պահպանման համար, ներառյալ՝ սարքավորումների ձեռքբերման և տեղադրման ծախսերը, նոր տեխնոլոգիաների (ինչպես օրինակ GPON-ի ներդրումը), ինչպես նաև գոյություն ունեցող ցանցերի արդիականացումը (ինչպիսին է օրինակ FTTB/FTTH ցանցի ներդրումը): Ընկերության կապիտալ ներդրումների հիմնական խոշոր ուղղություններն են՝

- Ընկերության ամրակցված օպտիկամանրաթելային ցանցի ընդլայնում,
- Ընկերության բջջային ցանցի ընդլայնում և զարգացում,
- Բաժանորդային սարքավորումների (CPE) և նոր հաճախորդների ձեռքբերման հետ կապված ծախսեր,
- հեռահաղորդակցության լիցենզիաների և թույլտվությունների հետ կապված վճարներ,
- հեռարձակման իրավունքների ձեռքբերում:

Ընկերությունն իր կապիտալ ծախսերը և շրջանառու կապիտալի կարիքը ֆինանսավորելու նպատակով օգտագործում է գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցների, ֆինանսական պարտավորությունների և այլ ֆինանսական գործիքների համակցությունը:

Ընկերության իրացվելիության և կապիտալի պահանջները կարող են աճել, եթե ընդլայնվեն գործունեության ոլորտները և արագացվեն աճի տեմպերը:

Եթե որևէ պատճառով Ընկերությունը չկարողանա գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերի միջոցով ապահովել անհրաժեշտ ֆինանսավորում այս պահանջները բավարարելու համար, ներառյալ ցանցի և ծառայությունների առաջարկի ընդլայնումը, Ընկերությունը կարող է հարկադրված լինել սահմանափակել իր գործունեության ընդլայնման հետ կապված ծրագրերը, ինչը կարող է հանգեցնել Ընկերության գործունեության վրա էական բացասական ազդեցության՝ ապագա աճի կրճատման և մրցակցային դիրքի վատթարացման:

4. Տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական ռիսկեր

Ընկերության, ինչպես նաև մրցակիցների և առհասարակ ոլորտի հաջողությունը սերտորեն կապված է ՀՀ-ում ընդհանուր տնտեսական զարգացումների հետ: ՀՀ տնտեսական վիճակի վատթարացումը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ հաճախորդների վճարունակության և սպառման օրինաչափությունների վրա: Արդյունքում հնարավոր է, որ բաժանորդների մի մասը սահմանափակի Ընկերության որոշ ծառայությունների սպառումը, ինչի հետևանքով կարող է նվազել մեկ բաժանորդին ընկնող միջին հասույթի (ARPU) ներկա մակարդակը:

Գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսերի աճը, մասնավորապես, Հայաստանում աշխատավարձերի աճը կարող է հանգեցնել Ընկերության գործառնական ծախսերի աճի:

Ի լրումն, ՀՀ քաղաքական վիճակի հետ կապված որևէ անորոշություն կամ անկայունություն, ներառյալ քաղաքական ռեժիմի, իրավական և կարգավորող նորմերի կամ կառավարման օրինակարգերի փոփոխությունը, կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ բիզնեսի և գործառնությունների վրա:

Հարկ է նշել, որ Ընկերությունը աշխարհաքաղաքական անկայունության պայմաններում մշտապես փնտրում է այլ ընտրանքային աճի ուղիներ և հնարավորություններ՝ դրանով մեղմացնելով վերոնշյալ հնարավոր բացասական ազդեցությունը:

Տնտեսական և քաղաքական բացասական զարգացումները կարող են վտանգել Ընկերության կողմից սահմանված թիրախները և կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա:

5. Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերության կապիտալ ներդրումների մեծ մասը, ինչպես նաև որոշակի տեսակի ծառայությունների (ռոումինգ, միջազգային զանգեր, միջազգային կապուղիներ և այլն) և մեծածախ ինտերնետի առուվաճառքն իրականացվում է արտարժույթով, ուստի Ընկերության մոտ առկա է նաև արտարժույթային ռիսկի գործոնը՝ կապված փոխարժեքի հնարավոր տատանումների հետ:

Հարկ է նշել, որ Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական կտրվածքով:

6. Ցանցային ռիսկեր

Ընկերության բջջային կապի ծառայությունների, ամրկացված ինտերնետի և հեռախոսակապի, ինչպես նաև հեռուստատեսության ծառայությունների մատուցումն իրականացվում է սեփական հաղորդման ցանցերի միջոցով: Բացի այդ, Ընկերության տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համակարգը ներառում է բազմաթիվ ներկապակցված համակարգեր, որոնք պարբերաբար թարմացվում, արդիականացվում, բարելավվում և ինտեգրվում են նոր համակարգերին: Ընկերության՝ ծառայություններ մատուցելու կարողությունը կախված է իր ցանցերի շարունակական և անխափան աշխատանքից, համակարգերի թարմացումներից Չի կարելի բացառել վերջիններիս բնականոն աշխատանքի հնարավոր կարճաժամկետ խափանումները:

Աղետներից վերականգնման, անվտանգության և ծառայության շարունակականության պահպանման միջոցառումները, որոնք Ընկերությունը ձեռնարկել է կամ կարող է ապագայում ձեռնարկել (այդ թվում նաև ցանցի աշխատանքի մոնիտորինգը), կարող են ինչ-որ պահի անբավարար լինել կորուստները կանխելու համար:

Խափանումները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության վրա:

Ներկայումս Ընկերությունը ցանցային խափանումների կառավարումը և դրանց հնարավորինս բացառումը համարում է ամենօրյա իր գործառույթների առանցքային նպատակներից մեկը: Ցանցային անխափան աշխատանքն ապահովում են Ընկերության՝ տվյալ ոլորտի լավագույն մասնագետները:

Հարկ է նշել, որ Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիայի (IFC), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD) և «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի (բոլորը միասին այսուհետ՝ Վարկատուներ) հետ կնքված վարկային պայմանագրի (այսուհետ՝ Վարկային պայմանագիր) համաձայն (որի շրջանակներում Ընկերությանը տրամադրվել են Առաջնահերթ մարման վարկերը՝ ընդհանուր 45.0 միլիոն ԱՄՆ դոլար գումարով):

Ընկերությունը ներգրավել է SS անվտանգությամբ զբաղվող ընկերություն, որն իրականացրել է կիբեռանվտանգության գծով համապարփակ աուդիտ: Վերջինս իրականացվել է «ՍԻԳՆՈՒՄ» խորհրդատվական ընկերության կողմից, որը penetration testing-ի համար ներգրավել է մասնագետների: Աուդիտի արդյունքում հայտնաբերված և որպես կրիտիկական, բարձր և միջին դասակարգված թերությունները/խոցելիությունները վերացվում են՝ ըստ կազմված պլանի: Թերությունների/խոցելիությունների վերացումը ժամանակին չիրականացնելը, ինչպես նաև վերացման անհնարինությունը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության վրա: Հարկ է նշել, որ Ընկերությունը տարեկան հաշվետվությունը ներկայացնելու օրվա դրությամբ արդեն իսկ ստացել է Տեղեկատվական անվտանգության ստանդարտի սերտիֆիկացում:

7. Անձնակազմի հետ կապված ռիսկեր

Ընկերության արդյունավետ շարունակական աշխատանքը կախված է առանցքային ղեկավար անձնակազմի և աշխատակիցների փոխադարձ համագործակցությունից:

Բարձր որակավորում ունեցող ղեկավար անձնակազմի ներգրավման համար մրցակցությունը հեռահաղորդակցման ոլորտում բավականին մեծ է: Ընկերության ապագա գործառնական արդյունքները մեծապես կախված են առկա ղեկավար կազմի արհեստավարժությունից և Ընկերության՝ ղեկավար անձնակազմը բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներով համալրելու ունակությունից:

Ընկերությունը մշտապես աշխատում է համակարգային մոտեցումների ներդրման ուղղությամբ, որպեսզի նվազեցվի Ընկերության գործունեության և հեռանկարային զարգացումների վրա անհատի դերը/ազդեցությունը և Ընկերության ղեկավար անձնակազմի որևէ առանցքային անդամի աշխատանքային հարաբերությունների դադարեցումը էական ազդեցություն չունենա Ընկերության անխափան գործունեության ու գործառնական արդյունքների վրա:

Հարկ է նշել, որ Ընկերության ռազմավարության ուղղվածությունը կարող է ենթարկվել փոփոխությունների Ընկերության Տնօրենների խորհրդի կազմի փոփոխության արդյունքում:

8. Որակի ապահովման ռիսկ

Եթե Ընկերությանը չհաջողվի պահպանել կամ բարելավել իր մատուցած ծառայությունների որակը, կարող է վատթարանալ նոր հաճախորդներ ներգրավելու և առկա հաճախորդներին պահպանելու ունակությունը:

Առկա հաճախորդներին պահպանելու և նոր հաճախորդներ ներգրավելու ունակությունը կախված է ծառայությունների մատուցման որակից և Ընկերության դրական իմիջից: Ընկերությունը մատուցվող ծառայությունների որակի հետևողական բարելավումը համարում է իր ռազմավարական անելիքներից մեկը:

Ընկերության հեղինակությունը և ապրանքանիշը հիմնականում դրական են անդրադառնում նոր կամ առկա ծառայությունները նոր հաճախորդներին ներկայացնելու հնարավորության վրա, սակայն պետք է նշել, որ հեղինակությանը պատճառված վնասը կարող է հանգեցնել գործունեության և ֆինանսական վիճակի բացասական ազդեցության:

9. Պահանջարկի նվազման ռիսկ

Հայաստանում հեռահաղորդակցության ծառայությունների պահանջարկն էականորեն ազդում է ինչպես Ընկերության, այնպես էլ մրցակիցների գործունեության վրա:

Եթե հեռահաղորդակցության ծառայությունների պահանջարկը ընդհանուր առմամբ չաճի կամ առաջանան խոչընդոտներ նոր հաճախորդների ներգրավման գործում, դա կարող է բացասաբար ազդել Ընկերության գործունեության և ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

10. Վերահաղորդման իրավունքների ռիսկ

Բանակցությունները տեսաբովանդակության (video-content) և հեռուստաալիքների արտադրողների/իրավատերերի հետ կրում են շարունակական բնույթ: Ընկերությունը մշտապես ծգտում է ավելի որակյալ, բարձր վարկանիշ ունեցող հեռուստաալիքներ և տեսաբովանդակություն (video-content) տրամադրել իր հաճախորդներին: Հնարավոր են դեպքեր, երբ այս կամ այն հեռուստաալիքը, բովանդակության ստեղծողը դադարեցի իր գործունեությունը տվյալ տարածաշրջանում կամ ընդհանրապես: Կան դեպքեր, երբ իրավատերը ավելի մեծ եկամուտ ստանալու ակնկալիքով, պայմանագրի ժամկետի ավարտից հետո, ցանկանում է զգալիորեն ավելացնել ծառայության գինը:

Նման իրավիճակներում Ընկերությունն ընտրում է կամ փոխարինել մատակարարին, կամ դադարեցնել համագործակցությունը, կամ էլ հարկադրված է լինում ընդունել ծառայության ավելի բարձր արժեքը (եթե տվյալ հեռուստաալիքը կամ հեռուստաալիքի բովանդակությունն ունի բարձր վարկանիշ):

Նշված դեպքերում չի բացառվում, որ Ընկերության մոտ տեղի ունենա գործառնական ծախսերի որոշակի աճ: Նման ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար Ընկերությունը ձգտում է իր վերահեռարձակման պայմանագրերը կնքել երկարաժամկետ (3 տարի ժամկետով), սակայն լինում են նաև դեպքեր, երբ պայմանագրերը կնքվում են 1-2 տարի ժամկետով:

Ընկերության գործունեության հաջողությունը, ի թիվս այլ հանգամանքների, կախված է հաճախորդներին մատուցած հեռուստատեսային ծրագրերի որակից և բազմազանությունից: Հեռուստատեսային ծրագրերի որակի և բազմազանության ապահովման հարցում ամեն ինչ չէ, որ կախված է միայն Ընկերությունից. հնարավոր են դեպքեր, երբ անկախ Ընկերության կամքից տեղի է ունենում որակի անկում (օրինակ վատ եղանակային պայմանների ժամանակ հնարավոր են արբանյակից աղավաղված ազդանշանի ստացման կամ դրա թուլացման խնդիրներ կամ ծրագրային խնդիրներ/վթարներ հեռուստատեսային ծրագրերի մատակարարի մոտ): Հեռուստատեսային ծրագրերի և բովանդակային բազմազանության վրա կարող են ազդեցություն ունենալ տարատեսակ հանգամանքներ, ինչի հետևանքով կարող է տուժել հեռուստաալիքի բազմազանությունը: Ընկերությունը բազմաթիվ տեխնիկական և բանակցային գործողություններ է իրականացնում իրեն և իր հաճախորդներին նմանատիպ խնդիրներից և ռիսկերից ապահովագրելու համար:

Հարկ է նշել, որ հեռուստաալիքների (տեսալսողական ծրագրերի) վերահաղորդումն իրականացվում է Ընկերության և «ԹԻՄ» ՓԲԸ կողմից: Տեսադարանի բովանդակությունն (համապատասխան պայմանագրերի կնքումը) առավելապես ապահովվում է «ԹԻՄ» ՓԲԸ-ի կողմից:

11. Հաճախորդների արտահոսքի (churn) ռիսկ

Շարժական և ամրակցված կապի ոլորտներին հատուկ է բաժանորդների արտահոսքը, որն ի թիվս այլ գործոնների պայմանավորված է մրցակցության բարձր մակարդակով: Չի կարելի բացառել արտահոսքի հնարավոր աճ, ինչ-որ ժամանակահատվածում՝ պայմանավորված որոշակի գործոններով: Ընկերության շարժական կապի ընդհանուր բաժանորդների արտահոսքի մակարդակը (churn rate) համապատասխանում է շուկայում գործող իր մրցակիցների ցուցանիշներին: Հաճախորդների արտահոսքը կարող է աճել հետևյալ հանգամանքների արդյունքում.

- շուկայում մրցակիցների կողմից առաջարկվող որոշակի առավելություններով ծառայությունների առկայություն,
- Ընկերության ցանցերով ծառայությունների մատուցման հնարավոր խափանումներ,
- որոշակի ծառայությունների օգտագործումը դադարեցնելու մասին հաճախորդների որոշում՝ առանց դրանք փոխարինելու Ընկերության (կամ իր մրցակիցների) կողմից մատուցվող այլ համարժեք ծառայություններով:

Եթե Ընկերությանը չհաջողվի պահպանել հաճախորդների արտահոսքը ցածր մակարդակի վրա և այն աճի, ապա դա կարող է հանգեցնել ինչպես հասույթի և բաժանորդների քանակի անկմանը, այնպես էլ բաժանորդներին պահպանելու աճող ծախսերին, ինչն իր հերթին կարող է էականորեն բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա:

12. Վճարային համակարգի ռիսկ

Վճարումների (billing) և պարտավորությունների հսկողության արդյունավետ համակարգերն առանցքային նշանակություն ունեն՝ ապահովելու եկամտի կայուն հոսք, կանխելու հնարավոր կորուստները, վերահսկելու ծախսերն ու պարտքային ռիսկերն, ինչպես նաև հաճախորդներին ժամանակին և պատշաճ ձևով վճարային հաշիվներ ներկայացնելու գործընթացը:

Ընկերության համակարգերին պատճառված որևէ վնաս կամ վճարումների (billing) և պարտավորությունների վերահսկման համակարգերի համար օգտագործվող հիմնական և ապահուստային սերվերների աշխատանքի ճախողումը կարող է ընդհատել Ընկերության անխափան գործունեությունը և ունենալ բացասական ազդեցություն նրա հեղինակության, գործունեության, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա:

Հարկ է նշել, որ Ընկերության վճարային համակարգերում տվյալների փոխանցման մեջ գործում է TLS 1.2 (Transport Layer Security) անվտանգության պրոտոկոլը, ինչն ապահովում է վճարման տվյալների անվտանգությունը և բացառում տվյալների արտահոսքի հնարավորությունը:

13. Մատակարարների ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը կապված է երրորդ անձանց կողմից տրամադրվող սարքավորումների, ծրագրային ապահովման, ապրանքների և ծառայությունների մատուցման հետ: Ընկերությունը հեռահաղորդակցության ոլորտում հանդիսանում է խոշոր, բարձր հեղինակություն վայելող հաճախորդ: Ընկերությունն ունի երկար տարիների հաջողված բիզնես հարաբերություններ իր հիմնական գործընկեր մատակարարների հետ, ուստի Ընկերության դիտարկմամբ գործընկեր-մատակարարների կողմից ապրանքների և ծառայությունների մատուցումը դադարեցնելու, ավելի բարձր գներ սահմանելու կամ գործող պայմանագրերը չերկարացնելու հավանականությունը շատ ցածր է:

Ընկերությունն ունի կայուն հարաբերություններ սարքավորումների, ծրագրային ապահովումների և ծառայությունների որոշակի մատակարարների հետ (Nokia, Ericsson, Juniper, Infovista, Telesys, EXFO, HP, Delta Solutions), ինչպես նաև գործընկերային հարաբերություններ է հաստատում նոր մատակարարների հետ: Ընկերության դիտարկմամբ այս մատակարարները համարվում են իրենց ոլորտում առաջատարներ և վերջիններիս կողմից առաքման ժամկետները երկարաձգելու, անորակ սարքավորումներ առաքելու, գները բարձրացնելու մատակարարումը սահմանափակելու կամ դադարեցնելու ռիսկը շատ ցածր է:

Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը ենթակա է մատակարարների հավանական ֆինանսական անկայունության ռիսկերի: Եթե մատակարարները դադարեցնեն որոշ ապրանքների մատակարարումը, չկարողանան տրամադրել Ընկերության հատուկ պահանջմունքները բավարարող սարքավորումներ կամ դադարեցնեն ծառայությունների մատուցումը Ընկերությանը՝ թե՛ լուծարվելու, թե՛ այլ պատճառներով, և եթե Ընկերությանը չհաջողվի ժամանակին համապատասխան փոխարինում գտնել, ապա դա կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ վերջինիս գործունեության, հեռանկարների, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա:

14. Լիցենզավորման և թույլտվությունների ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը կախված է պետական և կարգավորող մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաներից և թույլտվություններից: Առկա լիցենզիաները և թույլտվություններն ունեն գործողության ժամկետ, որոնք կարող են երկարաձգվել Ընկերության հայտի հիման վրա: Այդ ուղղությամբ Ընկերությունը կնախաձեռնի բոլոր անհրաժեշտ քայլերը, գործընթացները, թույլտվությունները և լիցենզիաները պահպանելու և երկարաձգելու համար:

Լիցենզիաներից և թույլտվություններից որոշների ձեռքբերումը բարդ և երկարատև գործընթաց է և կարող է Ընկերությանը ենթարկել համապատասխանության հետ կապված շարունակական պարտավորությունների: Բացի այդ, եթե Ընկերությունը չկատարի կիրառելի օրենսդրության պահանջները կամ եթե չկատարի իր լիցենզիայի կամ թույլտվության պայմաններից որևէ մեկը, լիցենզիաները և գործունեության համար անհրաժեշտ այլ թույլտվությունները կարող են կասեցվել կամ դադարեցվել: Ընկերությունը շատ ցածր է գնահատում լիցենզիաների կամ այլ անհրաժեշտ պետական լիազորությունների կասեցման կամ դադարեցման հավանականությունը, սակայն տվյալ ռիսկի ի հայտ գալը կարող է էականորեն բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և գործառնական արդյունքների վրա:

Հարկ է նշել, որ պատմականորեն Ընկերության մոտ չի դիտարկվել անհրաժեշտ լիցենզիաների և/կամ թույլտվությունների կասեցման, դադարեցման կամ չերկարաձգման որևէ դեպք:

Ընկերության ցանցերի տեղակայումը պահանջում է տարբեր հաստատումներ կամ թույլտվություններ տեղական կառավարական և/կամ կարգավորող մարմիններից, օրինակ՝ բջջային հեռահաղորդակցության ծառայությունների համար բազային կայանների տեղադրման համար: Այս հաստատումները և թույլտվությունները կարող են ներառել շինարարական և բնապահպանական թույլտվություններ, ալեհավաքների և կայմերի տեղակայման թույլտվություններ և տարբեր այլ նախագծման թույլտվություններ:

Այս հաստատումների և թույլտվությունների ստացումը կարող է բարդ գործընթաց լինել և հաճախ իրենից ենթադրում է տարբեր ընթացակարգեր և պահանջներ տարբեր կարգավորող մարմինների կողմից, ինչը հաճախ հանգեցնում է երակարատև փաստաթղթավորման գործընթացների:

Ընկերությունը նախատեսում է ընդլայնել շարժական լայնաշերտ (LTE) ինտերնետի ծածկույթը, ինչպես նաև ՀՀ-ում ներդնել 5G ցանց, որոնց համար արդեն 2023թ.-ի մարտին ձեռք է բերել 700 ՄՀց տիրույթում ռադիոհաճախականության հատվածի օգտագործման թույլտվություն: Բացի այդ, 2023թ.-ի ապրիլին Ընկերությունը ձեռք է բերել 1800 ՄՀց տիրույթում լրացուցիչ ռադիոհաճախականության հատվածի օգտագործման թույլտվություն:

Հաշվի առնելով Ընկերության փորձառությունը՝ լիցենզիա/թույլտվություն ստանալու, պահպանելու և երկարաձգելու հետ կապված ռիսկերի մակարդակը գնահատվում է «ցածր»:

15. Ապահովագրական ռիսկեր

Ընկերության ներկա ապահովագրական ծածկույթը հիմնականում ծածկում է հավանական կորուստները, պարտավորությունները ու գործունեության հետ կապված վնասները:

Ընկերության դիտարկմամբ ապահովագրական քաղաքականությունը պատշաճ կերպով ապահովում է իր հիմնական հավանական կորուստների և պարտավորությունների ապահովագրությունը:

Ընկերությունն ունի հետևյալ ապահովագրական ծածկույթները.

- Գույքի և ամբողջ ակտիվների ապահովագրություն,
- Երրորդ անձի պարտավորության ապահովագրություն,
- Բիզնեսի անընդհատության ապահովագրություն,
- Բեռնափոխադրման և ներքին տեղափոխությունների ապահովագրություն

Ներկայում Ընկերության ակտիվների գերակշիռ մասը ապահովագրված է:

16. Տվյալների արտահոսքի ռիսկ

Ընկերությունն իր գործունեության մեջ կուտակում, պահպանում և օգտագործում է տվյալներ, որոնք կարող են պաշտպանված լինել «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» և «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքներով: Ընկերությունը տեխնիկական և կազմակերպչական միջոցներ է ձեռնարկում հաճախորդների տվյալները և այլ դասակարգված տեղեկատվությունը արտահոսքից և չարտոնագրված հասանելիությունից պաշտպանելու նպատակով՝ համաձայն գործող գաղտնիության պահանջների: Տեղեկատվության տեղափոխումը համակարգից համակարգ կատարվում է բացառապես գաղտնագրված տարբերակներով:

Ընկերությունը ներդնում է Data Loss Prevention (DLP) համակարգ, որը ավելի կբարելավի արտահոսքի դեմ պաշտպանության մակարդակը:

Ընկերությունն աշխատում է երրորդ կողմի ծառայություններ մատուցողների հետ, ինչպիսիք են ծրագրային ապահովում իրականացնող որոշ ընկերություններ, որոնք կարող են լիովին չհամապատասխանել համապատասխան պայմանագրային պայմաններին և իրենց պարտադրվող տվյալների պաշտպանության բոլոր պարտավորություններին: Այդ իսկ պատճառով երկրորդ կողմին ծրագրային ապահովման սպասարկման նպատակով տրամադրվում է հասանելիություն միայն թեստային համակարգերին, որոնք չեն պարունակում անձնական տվյալներ հանդիսացող տեղեկատվություն կամ պարունակվող տեղեկատվությունը ապամանձնավորված է:

Ընկերությունը «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» օրենքի հիման վրա մշակել է «Անձնական տվյալների մշակման ծանուցում/անձնական տվյալների պաշտպանության քաղաքականությունը»:

17. դատական գործընթացներ

Ընկերությունը ներգրավված է մի քանի դատական վարույթներում և վերջիններիս մասով Ընկերության համար անբարենպաստ դատական ակտերի կայացումը և ուժի մեջ մտնելը կարող են էական բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների և գործունեության վրա:

Հարկ է նշել, որ կան դատական գործեր, որտեղ որպես պատասխանող և/կամ երրորդ անձ հանդես են գալիս Ընկերության բաժնետեր «Թիմ» ՓԲԸ-ն և Ընկերության իրական շահառուները (գործերից մեկում Ընկերությունը ներգրավված է որպես երրորդ անձ): Տվյալ գործերում որպես հայցվոր կողմ հանդես է գալիս «Յուքոմ» ՓԲԸ-ն, ով հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան «Թիմ» ՓԲԸ կողմից «Վեոն Արմենիա» ՓԲ ընկերության բաժնետոմսերի ձեռքբերման 29.10.2020 թվականի գործարքն անվավեր ճանաչելու և անվավերության հետևանքներ կիրառելու պահանջների մասին:

Ընկերությունը դատարանի կողմից «Յուքոմ» ՓԲԸ-ի վերոնշյալ պահանջի բավարարման հավանականությունը համարում է «խիստ ցածր»:

18. Գործող օրենքների հետ անհամապատասխանության ռիսկ

Գործող օրենքներին, կանոնակարգերին կամ պետական մարմինների որոշումներին անհամապատասխանությունը կամ Ընկերության գործունեության նկատմամբ պետական կարգավորումների ավելացումը կարող է հանգեցնել լրացուցիչ ծախսերի:

Ընկերության գործունեությունը ենթակա է կարգավորման տարբեր պետական կառույցների կողմից՝ կապված (ա) տարատեսակ լիցենզիաների, թույլտվությունների ստացման ու երկարաձգման հետ,

(բ) հեռահաղորդակցության, տեսալսողական, բնապահպանական, առողջապահական և այլ ոլորտների հետ, ինչպես նաև՝

(գ) անվտանգության, աշխատանքի, շինարարության և քաղաքաշինության, անձնական տվյալների պաշտպանության և սպառողների պաշտպանության, Էլեկտրոնային հաղորդակցության, տնտեսական մրցակցության պաշտպանության օրենքներին, կանոնակարգերին և չափորոշիչներին շարունակական համապատասխանության հետ: Ընկերությունը երբեմն կարող է չհամաձայնվել կարգավորող մարմինների կողմից իրավական դրույթների մեկնաբանման կամ կիրառման հետ և կարող է ժամանակ առ ժամանակ վիճարկել իր գործունեության ընթացքը կարգավորող որոշումները:

19. Հարկային օրենսդրության փոփոխությունների ռիսկ

Հարկային օրենսգրքի, հարկային մարմինների որոշումների կամ մեկնաբանությունների փոփոխությունները կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործառնական արդյունքների և դրամական հոսքերի վրա:

20. Տարածաշրջանի ռազմական կոնֆլիկտների ռիսկ

Ընկերության գործունեության տարածաշրջանում առկա և ապագա ռազմական հակամարտությունները կարող են ունենալ հետևանքներ, որոնք կազդեն Ընկերության գործունեության վրա:

Մասնավորապես, ՀՀ և հարևան երկրների միջև հնարավոր ռազմական բախումները, պատերազմները կարող են բացասաբար ազդել ՀՀ տնտեսական ակտիվության և շուկայական կոնյուկտուրայի վրա:

21. Չարգացող երկրների վերաբերող ռիսկեր

ՀՀ-ն հանդիսանում է զարգացող շուկա (emerging market), որում կարող են տեղի ունենալ կտրուկ կամ չնախատեսված տնտեսական կամ քաղաքական փոփոխություններ, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության, գործառնական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա:

ՀՀ-ն վերջին տարիներին ենթարկվել է էական քաղաքական, տնտեսական և սոցիալական փոփոխությունների, որոնք իրենց ազդեցությունն են թողել տնտեսության վրա:

Երկրում քաղաքական կամ կառավարական անկայունությունը, ինչպես նաև բարեփոխումներին ուղղված քաղաքականությունների իրականացման տապալումը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության, ինչպես նաև ՀՀ հետ կապված ներդրումային գործիքների արժեքի վրա, մասնավորապես՝ բաժնետոմսերի:

Շուկաների ապագա տնտեսական ուղղվածությունը, մեծապես կախված է պետական մարմինների կողմից ձեռնարկված տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից, ինչպես նաև հարկային, իրավական և քաղաքական զարգացումներից:

22. Երկրի վարկանիշի ռիսկ

Միջազգային վարկանիշային գործակալության կողմից ՀՀ վարկանիշի իջեցումը կարող է բացասաբար ազդել Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ կարող է սահմանափակել հավելյալ ֆինանսական միջոցների ներգրավումը, ինչպես նաև ազդել տոկոսադրույքների և վարկային միջոցների այլ առևտրային պայմանների վրա: Արդյունքում դա կարող է սահմանափակել Ընկերության կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման և/կամ պարտքային միջոցների վերաֆինանսավորման համար միջոցների ներգրավման հնարավորությունները:

03 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ «Տելեկոմ Արմենիա»
ԲԲԸ-ի 2024 թ. ֆինանսական հաշվետվությունը հասանելի է
Ընկերության կայքում հետևյալ [հղումով](#):

3.1 Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձանց անունը և վարձատրությունը, ինչպես նաև նրանց անկախության փաստի ստուգման արդյունքները

Արտաքին աուդիտն իրականացվել է «ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս»
Արմենիա ՍՊԸ-ի կողմից՝

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս» Արմենիա ՍՊԸ

Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 0010

Վ. Սարգսյան փ. 2, «Կամար» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ

Հեռախոսահամար՝ +374 (10) 51 21 51

Վեբ կայք՝ <https://www.pwc.com/am/en.html>

Տնօրեն՝ Նինո Կադագիշվիլի,

Ծառայությունների դիմաց վճարված գումարը կազմել է 53,000,000

(հիսուներեք միլիոն) ՀՀ դրամին համարժեք ֆիքսված գումար:

Ծառայությունների գինն իր մեջ ներառում է գործող դրույքաչափով
հաշվարկված ԱԱՀ-ն:

3.2 Շահույթի տեղաբաշխման և բաշխման, այդ թվում շահութաբաժինների վճարման առաջարկությունները

1. Ընկերությունը կարող է որոշում կայացնել (հայտարարել) տեղաբաշխված
բաժնետոմսերի դիմաց եռամսյակային, կիսամյակային կամ տարեկան
շահութաբաժինների վճարման մասին:

2. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից տարեկան
շահութաբաժինների վճարման մասին որոշում ընդունելու համար
անհրաժեշտ է Ընկերության խորհրդի առաջարկությունը, որը
պարունակում է շահութաբաժինների չափերի և դրանց վճարման կարգի
մասին տեղեկատվություն:

3. Շահութաբաժինները վճարվում են Ընկերության գուտ շահույթից
(կուտակված շահույթից):

4. Ըստ բաժնետոմսերի տարբեր տեսակների և դասերի միջանկյալ (եռամսյակային
և կիսամյակային) շահութաբաժինների վճարման մասին որոշումը, շահութաբաժնի
չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է խորհուրդը: Ըստ
բաժնետոմսերի տեսակների և դասերի տարեկան շահութաբաժինների վճարման,
շահութաբաժնի վճարման չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է
Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ տնօրենների խորհրդի
առաջարկությամբ:

5. Տարեկան շահութաբաժինների չափը չի կարող նվազ լինել արդեն վճարված
միջանկյալ շահութաբաժիններից:

6. Միջանկյալ շահութաբաժինների չափը չի կարող գերազանցել նախորդ
ֆինանսական տարվա արդյունքներով բաշխված շահութաբաժնի 50 տոկոսը:

Տարեկան շահութաբաժինների չափը չի կարող ավելի լինել խորհրդի
առաջարկածից և պակաս լինել՝ արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների
չափից:

7. Տեղաբաշխված յուրաքանչյուր տեսակի (դասի) բաժնետոմսի համար
Ընկերությունը հայտարարված շահութաբաժինները կարող է վճարել դրամով կամ
այլ գույքով:

8. Ընկերության բաժնետերերին շահութաբաժինները դրամով վճարելու դեպքում
վճարվում են անկանխիկ ձևով՝ գումարները նրանց բանկային հաշիվներին
փոխանցելու միջոցով:

9. Համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության՝ Ընկերությունը հանդիսանում է հարկային
գործակալ՝ բաժնետերերին իրենց բաժնետոմսերի դիմաց շահութաբաժիններ
վճարելիս:

10. Բաժնետերերին շահութաբաժինները վճարվում են՝ դրանցից ՀՀ գործող
օրենսդրությամբ սահմանված հարկերը նվազեցնելուց հետո:

11. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն իրավունք չունի որոշում կայացնել
շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ, եթե.

11.1. լրիվ չի վճարվել Ընկերության Կոնոնադրական կապիտալը,

11.2. շահութաբաժիններ վճարելու որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ
Ընկերության վիճակը համապատասխանում է օրենքով սահմանված
անվճարունակության (սնանկության) հայտանիշներին, կամ դրանք ի հայտ կգան
շահութաբաժինների վճարման հետևանքով.

11.3. Ընկերության գուտ ակտիվների արժեքը պակաս է կոնոնադրական
կապիտալից կամ կպակասի շահութաբաժինների վճարման հետևանքով,

11.4. Ընկերությունը հետ չի գնել բոլոր բաժնետոմսերը «Բաժնետիրական
ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 58-րդ հոդվածի դրույթներին
համապատասխան:

12. Ընկերության Շահութաբաժնային քաղաքականությունը հրապարակված է
[Շահութաբաժնային քաղաքականություն.pdf](#) (telecomarmenia.am)

04 ՀԱՎԵԼՎԱԾ

4.1 ԿԿ կորպորատիվ կառավարման տարեկան Հայտարարագիր

Գլուխ I. Մասնակիցների հիմնական իրավունքներ, հավասար վերաբերմունք մասնակիցների նկատմամբ և նշանակալից մասնակիցների պարտականություններ

ՍԿԶՔՈՒՆՔ I.1. Կազմակերպության կառավարմանը մասնակցելու բաժնետիրոջ իրավունքը

Կազմակերպությունը պարտավոր է ապահովել հավասար և արդարացի վերաբերմունք նույն տեսակի (դասի) բոլոր բաժնետոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ՝ նրանց կողմից կազմակերպության կառավարմանը մասնակցելու ու քվեարկելու իրենց իրավունքներն արդյունավետ իրականացնելու, ժողովի օրակարգում ներառված հարցերի վերաբերյալ հիմնավորված դիրքորոշում ձևավորելու և տեղեկացված որոշում կայացնելու համար:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
I.1.1.	Մասնակիցը ժողովի գումարման օրվանից առնվազն 21 օր առաջ պատշաճ ծանուցվում է ընդհանուր ժողովի անցկացման ամսաթվի, վայրի, ձևաչափի և օրակարգի մասին, ինչպես նաև՝ հնարավորություն է ունենում ծանոթանալ ընդհանուր ժողովում քննարկվելիք որոշումների նախագծերին, փաստաթղթերին և անհրաժեշտ այլ տեղեկատվությանը:	Համապատասխանում է	-
I.1.2.	Ընդհանուր ժողովի հրավիրման վայրն ու օրը (ժամը) չեն սահմանափակում ընդհանուր ժողովում բաժնետիրոջ մասնակցությունը:	Համապատասխանում է	-
I.1.3.	Ընդհանուր ժողովի վարման կանոններն ու ընթացակարգերը հավասար վերաբերմունք են ապահովում միևնույն տեսակի (դասի) բաժնետոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ:	Համապատասխանում է	-
I.1.4.	Ընդհանուր ժողովի վարման կանոններն ապահովում են ընդհանուր ժողովում ձայների պատշաճ հաշվարկը ու հաշվառումը, ինչպես նաև՝ քվեարկության արդյունքների ժամանակին հրապարակումը:	Համապատասխանում է	-
I.1.5.	Ժողովի վարման կանոնները և ընթացակարգերը հրապարակվում են կազմակերպության համացանցային էջում:	Համապատասխանում է	-
I.1.6.	Սնկայն քվեարկության կարգից՝ բաժնետերերի ձայներին տրվում է հավասար նշանակություն:	Համապատասխանում է	-
I.1.7.	Ընդհանուր ժողովում բաժնետերը հնարավորություն ունի հարցեր տալ խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամներին, առդիտորին և ստանալ պատասխան:	Համապատասխանում է	-
I.1.8.	Ընդհանուր ժողովի ընթացքում բաժնետերերը հնարավորություն ունեն հաղորդակցվելու միմյանց հետ՝ քվեարկության դրված հարցի վերաբերյալ որոշում կայացնելու կամ հարցի էությունը պարզաբանելու համար:	Համապատասխանում է	-
I.1.9.	Կազմակերպությունը հավասարակշռում է համատեղ ներկայությամբ և հեռավար ժողովների գումարումը:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Մասնակիցների մասնակցությունն ու ներգրավվածությունը հեշտացնելու և դրանց մասնակցության ծախսերը նվազեցնելու ու ժամանակը խնայելու համար ընդհանուր ժողովը որպես կանոն հրավիրվում է հեռակա քվեարկությամբ

ՍԿԶՔՈՒՆՔ I.2. Կազմակերպության խորհրդի անդամների թեկնածուների առաջադրման բաժնետիրոջ իրավունքը

Կազմակերպության կորպորատիվ կառավարման համակարգը պետք է խթանի մասնակցի արդյունավետ մասնակցությունը խորհրդի անդամների թեկնածուների առաջադրման և խորհրդի անդամների ընտրության գործընթացին:

	Դրույթ	Հմպ իրավիճակ	Բացատրություն
I.2.1.	Մասնակիցը որոշամիտ ժամկետներում ամբողջական և բավարար տեղեկատվություն է ստանում խորհրդի անդամների թեկնածուների մասնագիտական որակավորման և փորձառության, անցյալում և ներկայում գբաղեցրած պաշտոնների, կազմակերպության և դրա հետ փոխկապակցված անձի (անձանց) նշանակալից բաժնետեր լինելու մասին:	Համապատասխանում է	-

ՍԿԶՔՈՒՆՔ I.3. Կազմակերպության խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամների վարձատրության քաղաքականությունը

Մասնակիցը պետք է հնարավորություն ունենա կարծիք հայտնել խորհրդի և գործադիր մարմնի վարձատրության վերաբերյալ, այդ թվում՝ ընդհանուր ժողովում քվեարկության միջոցով:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
I.3.1.	Կազմակերպությունն ունի խորհրդի և գործադիր մարմնի վարձատրության քաղաքականություն և ընթացակարգեր, որոնք արտահայտում են խորհրդի և գործադիր մարմնի վարձատրության ու կազմակերպության գործունեության երկարաժամկետ արդյունքների, այդ թվում՝ կայունության թիրախների միջև կապը:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհրդի վարձատրության պայմանների որոշումը ընդհանուր ժողովի իրավասությունն է: Նկարագրված ընթացակարգեր դեռ չեն մշակվել:
I.3.2.	Խորհրդի և գործադիր մարմնի վարձատրության քաղաքականությունը, վարձատրության սխեմաները և դրանց փոփոխությունները խորհրդի առաջարկով հաստատվում են ընդհանուր ժողովի կողմից, եթե գործադիր մարմնի մասով այդ իրավասությունը վերապահված չէ խորհրդին:	Համապատասխանում է	Գործադիր մարմնի մասով այդ իրավասությունը վերապահված է խորհրդին
I.3.3.	Խորհրդի և գործադիր մարմնի վարձատրության քաղաքականությունը բացահայտվում են կազմակերպության համացանցային էջում:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Տե՛ս կետ I.3.1.

ՍԿԶՔՈՒՆՔ I.4. Շահաբաժին ստանալու մասնակցի իրավունքը

Կազմակերպությունը միևնույն տեսակի (դասի) բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար պետք է ապահովի հավասար և արդար վերաբերմունք մասնակցելու կազմակերպության շահույթի բաշխմանը շահաբաժին ստանալու միջոցով:

	Դրույթ	Հմպ իրավիճակ	Բացատրություն
I.4.1.	Կազմակերպությունն ունի շահաբաժինների վճարման քաղաքականություն և դրա գործնական կիրառումն ապահովող ընթացակարգեր:	Համապատասխանում է	-

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
1.4.2.	Շահաբաժինների վճարման քաղաքականությունը մշակում և հաստատում է խորհուրդը:	Համապատասխանում է	-
1.4.3.	Շահաբաժինների վճարման քաղաքականությունը հրապարակվում է կազմակերպության համացանցային էջում:	Համապատասխանում է	-
1.4.4.	Շահաբաժինների վճարման քննաքննարկները ապահովում են հավասար վերաբերմունք միևնույն տեսակի (դասի) բաժնետոմսերի սեփականատերերի նկատմամբ:	Համապատասխանում է	-

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ 1.5. Նշանակալից բաժնետիրոջ պարտականությունները**

Կազմակերպությունն ի շահ նշանակալից մասնակիցների կամ անմիջականորեն նշանակալից մասնակիցների կողմից կատարվող չարաշահումներից պետք է պաշտպանի փոքր բաժնեմասնակցություն ունեցող մասնակիցներին:

	Չափորոշիչ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
1.5.1.	Կազմակերպության նշանակալից բաժնետերը բացահայտում է կազմակերպության հետ կնքվող գործարքներում կամ կազմակերպության վրա ուղղակիորեն ազդող հարցերում իր ուղղակի, անուղղակի կամ երրորդ անձանց անունից հանդես գալու իր հնարավոր էական շահը և չի մասնակցում տվյալ գործարքի կամ հարցի հետ կապված որոշման ընդունմանը:	Համապատասխանում է	Շահագրգռվածությամբ գործարքները հաստատվում են ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան
1.5.2.	Կազմակերպության նշանակալից բաժնետերը բացահայտում է խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամների հետ իր ունեցած փոխկապակցվածությունը:	Համապատասխանում է	-

Գլուխ II. Խորհուրդ

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.1. Խորհրդի առանցքային գործառույթները**

Կազմակերպությունը պետք է առաջնորդվի արդյունավետ և կառուցողական խորհրդի կողմից, որի դերն է նպաստել կազմակերպության երկարաժամկետ հաջողությանը, մասնակիցների համար արժեքի ստեղծմանը և կազմակերպության շահակիցներին աջակցմանը:

	Չափորոշիչ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.1.1.	Խորհուրդն իրականացնում է Կանոնագրքով իրեն վերապահված գործառույթները:	Համապատասխանում է	-

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.2. Խորհրդի կազմը**

Խորհրդի անդամները պետք է ունենան միմյանց լրացնող մասնագիտական տարատեսակ ունակություններ, կրթություն և փորձառություն:

Խորհրդի գործունեության արդյունավետության և որոշումների օբյեկտիվության ու հավասարակշռվածության ապահովման նպատակով կազմակերպությունը պետք է ապահովի խորհրդի կազմի բազմազանությունը:

	Չափորոշիչ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.2.1.	Կազմակերպությունը սահմանել է խորհրդի և գործադիր մարմնի բազմազանության քաղաքականություն և բազմազանության նպատակային ցուցանիշներ:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհրդի անդամներն ունեն միմյանց լրացնող մասնագիտական տարատեսակ ունակություններ, կրթություն և փորձառություն
II.2.2.	Խորհրդում յուրաքանչյուր սեռի ներկայացուցիչների թիվը պակաս չէ 30%-ից:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհրդի կազմի 100% նույն սեռի ներկայացուցիչներ են

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.3. Խորհրդի ոչ գործադիր անդամները**

Խորհրդի ոչ գործադիր անդամները պետք է իրենց կառուցողական վարքագծով խնդիրներ առաջադրեն գործադիր մարմնին, ուղղորդեն կազմակերպության ռազմավարական զարգացումը, գործադիր մարմնին առաջարկեն իրենց խորհրդատվական աջակցությունը:

	Չափորոշիչ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.3.1.	Խորհրդի ոչ գործադիր անդամները խորհրդում մեծամասնություն են կազմում:	Համապատասխանում է	
II.3.2.	Խորհրդի ոչ գործադիր անդամները խորհուրդ են ներմուծում նոր փորձառություն, ընկալում են կազմակերպության մարտահրավերները և աջակցում ռազմավարական զարգացման հարցերում, վերահսկում և զննում են գործադիր մարմնին և դրա կատարողականը, ապահովում են ներքին նկրտության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի հուսալիությունը, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հաջվետվությունների արժանահավատությունը, խորհրդի և գործադիր մարմնի սերնդափոխության պլանավորումը, զննումն ու վարձատրության քաղաքականությունների ու համակարգերի մնավորումը:	Համապատասխանում է	

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.4. Խորհրդի անկախ անդամները**

Խորհուրդը պետք է դիտարկի բավարար թվով խորհրդի անկախ անդամների առաջադրման հարցը, որոնք ունակ են կատարել անկախ դատողություններ:

Չափորոշիչ		Հնալ կարգավիճակ	Բացատրություն
1.4.1.	Կազմակերպության խորհրդի անդամների 1/3-ը անկախ անդամներ են:	Համապատասխանում է	-
1.4.2.	Խորհուրդը տարեկան կտրվածքով իրականացնում է անկախ անդամի անկախության չափանիշներին համապատասխանության վերլուծություն:	Համապատասխանում է	-
1.4.3.	Խորհրդի անդամի անկախության ապահովմանը միտված սահմանափակումները գործում են խորհրդի անդամի պաշտոնավարման ամբողջ ժամանակահատվածում:	Համապատասխանում է	-
1.4.4.	Խորհուրդը սահմանել է խորհրդի անկախ անդամի վարքագծի կանոններ և խորհրդի անդամի որոշումների վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող հարաբերություններ կամ հանգամանքներ, որոնց անտեսումը կարող է կասկածելի դարձնել խորհրդի անդամի անկախ լինելու փաստը:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհուրդն առաջնորդվում է ՀՀ օրենսդրության կարգավորումներով և Խորհրդի կանոնակարգով

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.5. Խորհրդի նախագահը**

Խորհուրդը ղեկավարում է նախագահը, ով պատասխանատու է խորհրդի արդյունավետ գործունեության համար: Նախագահը պետք է ունենա անկախ և անաչառ դատողություն, խթանի խորհրդի և կազմակերպության գործունեության թափանցիկությունն ու խորհրդում քաջալերի բանավեճի մշակույթը:

Նախագահը պետք է նպաստի խորհրդի գործադիր և ոչ գործադիր անդամների միջև կառուցողական հարաբերությունների ծնավորմանը և ապահովի, որ խորհրդի ոչ գործադիր անդամները տեղեկացված որոշումներ կայացնելու համար ժամանակին ստանան ճշգրիտ ու էական տեղեկատվություն:

Դրույթ		Չնախ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.5.1.	Խորհրդի նախագահն ապահովում է խորհրդի կառավարումը և իրականացնում է Կանոնադրով իրեն վերապահված գործառույթները:	Համապատասխանում է	-
II.5.2.	Խորհրդի նախագահը խորհրդի ոչ գործադիր անդամ է:	Համապատասխանում է	-
II.5.3.	Խորհրդի նախագահը տարեկան առնվազն մեկ անգամ հրավիրում է խորհրդի ոչ գործադիր անդամների նիստ՝ առանց գործադիր անդամների մասնակցության:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհրդի նիստերը հրավիրվում են ըստ անհրաժեշտության, նիստերի պլան չի հաստատվել

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.6. Խորհրդի հանձնաժողովները**

Իր գործունեությանն աջակցելու համար խորհուրդը ծնավորում է մասնագիտացված հանձնաժողովներ:

Դրույթ		Չնախ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.6.1.	Հանձնաժողովներն ունեն վերահսկողական և խորհրդատվական դերեր: Խորհուրդն ամբողջությամբ պատասխանատվություն է կրում իր որոշումների համար:	Համապատասխանում է	-
II.6.2.	Խորհուրդը հաստատում և բացահայտում է հանձնաժողովի առաքելությունը, կազմը, գործունեության շրջանակներն ու ընթացակարգերը:	Համապատասխանում է	-
II.6.3.	Հանձնաժողովը հաշվետու է խորհրդին և խորհրդի կողմից սահմանված ձևաչափով ու պարբերականությամբ հաշվետվություններ են ներկայացնում դրան:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Հաշվետվություններ ներկայացնելու սահմանված պարբերականություն ու ձևաչափ չկա
II.6.4.	Իր պարտականությունները կատարելու համար հանձնաժողովը ապահովված է անհրաժեշտ ռեսուրսներով:	Համապատասխանում է	-
II.6.5.	Խորհուրդը ծնավորել է աուդիտի հանձնաժողով:	Համապատասխանում է	-
II.6.6.	Աուդիտի հանձնաժողովը կազմված է բացառապես խորհրդի ոչ գործադիր անդամներից:	Համապատասխանում է	-
II.6.7.	Աուդիտի հանձնաժողովի անդամներից առնվազն մեկը խորհրդի անկախ անդամ է:	Համապատասխանում է	-
II.6.8.	Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահը խորհրդի անկախ անդամ է:	Համապատասխանում է	-
II.6.9.	Աուդիտի հանձնաժողովի նախագահն ընտրվել է խորհրդի կողմից:	Համապատասխանում է	-
II.6.10.	Խորհրդի նախագահի և աուդիտի հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնները չեն համատեղվում:	Համապատասխանում է	-
II.6.11.	Աուդիտի հանձնաժողովի անդամներն ունեն կազմակերպության գործունեության ոլորտին առնչվող գիտելիքներ, իսկ առնվազն մեկը՝ համապատասխան ֆինանսական գիտելիքներ ու փորձառություն:	Համապատասխանում է, այդ թվում՝ մասամբ	Աուդիտի հանձնաժողովի անդամներն ունեն կազմակերպության գործունեության ոլորտին առնչվող, ինչպես նաև՝ ֆիզմաթ գիտելիքներ ու փորձառություն
II.6.12.	Աուդիտի հանձնաժողովն իրականացնում է Կանոնադրով նախատեսված գործառույթները:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Աուդիտի հանձնաժողովն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով սահմանված գործառույթները

■ **ՍԿՋԲՈՒՆՔ II.7. Խորհրդի անդամների պարտականությունները**

Խորհրդի անդամները պետք է գործեն լիարժեք տեղեկացված, բարեխղճորեն, պատշաճ ջանասիրությամբ և ողջամտորեն՝ ելնելով կազմակերպության ու մասնակիցների լավագույն շահերից և հաշվի առնելով կազմակերպության շահակիցների շահերը:

Դրույթ		Հնա կարգավիճակ	Բացատրություն
II.7.1	Խորհրդի անդամը գործում է օրենսդրության և կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով սահմանված իր իրավասությունների շրջանակում:	Համապատասխանում է	-

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
1.4.2.	Խորհուրդը տարեկան կտրվածքով իրականացնում է անկախ անդամի անկախության չափանիշներին համապատասխանության վերլուծություն:	Համապատասխանում է	-
1.4.3.	Խորհրդի անդամի անկախության ապահովմանը միտված սահմանափակումները գործում են խորհրդի անդամի պաշտոնավարման ամբողջ ժամանակահատվածում:	Համապատասխանում է	-
1.4.4.	Խորհուրդը սահմանել է խորհրդի անկախ անդամի վարքագծի կանոններ և խորհրդի անդամի որոշումների վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող հարաբերություններ կամ հանգամանքներ, որոնց անտեսումը կարող է կասկածելի դարձնել խորհրդի անդամի անկախ լինելու փաստը:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհուրդն առաջնորդվում է ՀՀ զրենսդրության կարգավորումներով և Խաորհրդի կանոնակարգով

ՍԿՋԲՈՒՆՔ 11.8. Խորհրդի էթիկական հանձնառությունը

Խորհուրդը պետք է հետևի բարձր էթիկական չափորոշիչների:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
1.8.1.	Խորհուրդն ունի կազմակերպության կորպորատիվ էթիկան կառավարելու և հակակորուպցիոն համապատասխանությունն ապահովելու հստակ հանձնառություն:	Համապատասխանում է	-
1.8.2.	Խորհուրդն ապահովել է կազմակերպությունում էթիկայի և համապատասխանության ծրագրի ներդրումը և դրա արդյունավետ գործունեությունը:	Համապատասխանում է	-
1.8.3.	Խորհուրդը հաստատել է կազմակերպության կորպորատիվ վարքականոնները և կազմակերպության էթիկական և հակակորուպցիոն վարվելակերպը խթանող կորպորատիվ քաղաքականությունները:	Համապատասխանում է	-
1.8.4.	Խորհուրդը հետևում է, որ կազմակերպության կողմից աշխատակիցների և այլ շահակիցների համար ապահովվեն պատշաճ հնարավորություններ ծանոթանալու կազմակերպության կորպորատիվ վարքականոններին և քաղաքականություններին:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՋԲՈՒՆՔ 11.9. Տեղեկատվություն և մասնագիտական խորհրդատվություն ստանալու խորհրդի անդամների իրավունքները

Իր պարտականությունները պատշաճ կատարելու համար խորհրդի անդամը պետք է հասանելիություն ունենա և համոզված լինի, որ ստանում է արդիական, հավաստի և համապատասխան տեղեկատվություն: Անհրաժեշտության դեպքում նա պետք է հնարավորություն ունենա կազմակերպության միջոցների հաշվին ներգրավել արտաքին անկախ խորհրդատվություն:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
11.9.1	Խորհրդի անդամները հասանելիություն ունեն կազմակերպության կորպորատիվ քարտուղարին, ներքին աուդիտորին, համապատասխանության և ռիսկերի կառավարման պատասխանատուներին:	Համապատասխանում է	-
11.9.2	Խորհրդի ոչ գործադիր անդամի պահանջով կազմակերպության հաշվին ներգրավվում է արտաքին խորհրդատու:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՋԲՈՒՆՔ 11.10. Խորհրդի գնահատումը

Խորհուրդը կանոնավոր հիմունքներով պետք է գնահատի իր կատարողականը և որոշի իր անդամների փորձառության ու կարողությունների համադրության պատշաճությունը:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
11.10.1.	Խորհրդի գնահատումը	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Ընկերությունը դեռ չի ընդունել Խորհրդի և Գործադիր մարմնի աշխատանքի գնահատման քաղաքականություն
11.10.2.	Խորհրդի գործունեությունն առնվազն հինգ տարին մեկ գնահատվում է արտաքին գնահատողի կողմից:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Խորհրդի ձևավորման պահից դեռևս հինգ տարի չի անցել

ՍԿՋԲՈՒՆՔ 11.11. Խորհրդի անդամների շարունակական մասնագիտական զարգացումը և խորհրդի նոր անդամների կողմնորոշումը

Խորհուրդը պետք է ապահովի իր գիտելիքների և գործունեության համապատասխանությունը կազմակերպության աճին և կառուցվածքի բարդացմանը:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
11.11.1.	Խորհուրդն ապահովում է իր անդամների շարունակական մասնագիտական զարգացումը:	Համապատասխանում է	-
11.11.2.	Խորհրդի նոր անդամներին ներկայացվում են կազմակերպության գործունեության ուղրտն ու մրցակցային միջավայրը, կազմակերպության կառավարման ու կորպորատիվ կառուցվածքը, խորհրդի և գործադիր մարմնի կազմը	Համապատասխանում է	-

ՍԿՋԲՈՒՆՔ 11.12. Խորհրդի անդամների առաջադրումը

Խորհրդի անդամների առաջադրման և ընտրության գործընթացները պետք է լինեն թափանցիկ ու կանոնակարգված: Խորհրդի անդամների ընտրությունը պետք է հիմնվի օբյեկտիվ չափանիշների վրա:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
II.12.1.	Խորհրդի անդամների առաջադրման և ընտրության գործընթացները թափանցիկ են ու կանոնակարգված:	Համապատասխանում է	-
II.12.2.	Խորհրդի կազմը պարբերաբար թարմացվում է՝ երաշխավորելու, որ խորհրդի կարողությունները բավարար են արագ փոփոխվող գործարար մարտահրավերներին դիմակայելու համար:	Համապատասխանում է	Խորհուրդը համալրվել է Նոր անկախ անդամով 2023թ.-ին
II.12.3.	Խորհրդի անդամների ընտրությունը հիմնված է օբյեկտիվ չափանիշների վրա	Համապատասխանում է	-

Գլուխ III. Ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգ

ՍԿՃԲՈՒՆՔ III.1. Ներքին հսկողություն

Կազմակերպությունը պետք է ունենա ներքին հսկողության արդյունավետ գործընթացներ ու ընթացակարգեր՝ կազմակերպության կողմից ֆինանսական, ոչ ֆինանսական և հաշվապահական տեղեկատվության ամբողջականությունն ապահովելու, հաշվետվողականությունը խթանելու և խարդախությունները կանխելու համար:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
III.1.1.	Կազմակերպության խորհուրդը սահմանել է ներքին հսկողության շրջանակներ:	Համապատասխանում է	-
III.1.2.	Կազմակերպության գործադիր մարմինն ապահովում է ներքին հսկողության արդյունավետ համակարգի ձևավորումն ու պահպանումը խորհրդի կողմից սահմանված շրջանակներում:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՃԲՈՒՆՔ III.2. Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման գործառույթը

Կազմակերպությունը պետք է ունենա ռիսկերի կառավարման գործառույթ, որն արդյունավետորեն և ամբողջությամբ հնարավորություն է տալիս իրագործել ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը, ապահովում է կազմակերպության ռիսկերի մասին հաշվետվողականությունն ու հաղորդակցությունը և կազմակերպության կողմից իր ռազմավարական նպատակներին հասնելու վերաբերյալ ձևավորում ողջամիտ սպասումներ:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
III.2.1.	Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման պատասխանատուի Նշանակումը, Նրա լիազորությունների դադարեցումը, վարձատրության պայմանների հաստատումը, խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառումն իրականացնում է գործադիր մարմինը՝ խորհրդի համաձայնությամբ:	Չի համապատասխանում, այդ թվում՝ մասամբ	Գործադիր մարմինը: Խորհուրդը հաստատում է վարչակազմակերպական կառուցվածքը: Ընկերության խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցների կիրառման բաղադրանիշության հաստատումը Խորհրդի իրավասությունն է:
III.2.2.	Կազմակերպության ռիսկերի կառավարման պատասխանատուն Ներգրավված չէ գործառնական գործընթացներում:	Համապատասխանում է	-
III.2.3.	Ռիսկերի կառավարման պատասխանատուի գիտելիքներն ու հմտությունները համապատասխանում են զբաղեցրած պաշտոնին, և նա հստակ ըմբռնում է իր դերը կորպորատիվ կառավարման համակարգում:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՃԲՈՒՆՔ III.3. Կազմակերպության համապատասխանության ապահովումը

Կազմակերպությունը պետք է ունենա համապատասխանության ապահովման գործառույթ, որն արդյունավետորեն և ամբողջությամբ հնարավորություն է տալիս գնահատել կազմակերպության համապատասխանության ռիսկը և նպաստել կազմակերպության համապատասխանության ապահովմանը:

	Դրույթ	Հմայ կարգավիճակ	Բացատրություն
III.3.1.	Կազմակերպությունն ունի համապատասխանության ապահովման գործառույթ և վերջինիս համար պատասխանատու ստորաբաժանում:	Համապատասխանում է	-
III.3.2.	Համապատասխանության պատասխանատուն Ներգրավված չէ գործառնական գործընթացներում:	Համապատասխանում է	-
III.3.3.	Համապատասխանության պատասխանատուի գիտելիքներն ու հմտությունները համապատասխանում են զբաղեցրած պաշտոնին, և նա հստակ ըմբռնում է իր դերը կորպորատիվ կառավարման համակարգում:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՃԲՈՒՆՔ III.4. Կազմակերպության ներքին աուդիտը

Կազմակերպությունը պետք է ունենա ներքին աուդիտոր/ներքին աուդիտի ստորաբաժանում, որն անկախ և օբյեկտիվ հավաստիացումներ ու խորհուրդներ է տրամադրում կազմակերպության խորհրդին և գործադիր մարմնին կազմակերպության ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման, կորպորատիվ կառավարման համակարգերի համարժեքության ու արդյունավետության վերաբերյալ և աջակցում կազմակերպության նպատակների իրագործմանն ու գործունեության բարելավմանը:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
III.4.1.	Ներքին աուդիտորը/ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատողները նշանակվում են խորհրդի կողմից: Ներքին աուդիտորը/ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը հաշվետու է խորհրդին, իսկ աուդիտի հանձնաժողովի առկայության դեպքում` վերջինիս:	Համապատասխանում է	-
III.4.2.	Խորհուրդը/աուդիտի հանձնաժողովը հաստատում է ներքին աուդիտի տարեկան ծրագիրը:	Համապատասխանում է	-
III.4.3.	Ներքին աուդիտորը/ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատողները կազմակերպության խորհրդի և գործադիր մարմնի անդամներ ու դրանց հետ փոխկապակցված անձինք չեն:	Համապատասխանում է	-
III.4.4.	Ներքին աուդիտորի/ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատողների գիտելիքներն ու հմտությունները համապատասխանում իրենց զբաղեցրած պաշտոնին, և նրանք հստակ ըմբռնում են իրենց դերը կորպորատիվ կառավարման համակարգում:	Համապատասխանում է	-
III.4.5.	Ներքին աուդիտորը/ներքին աուդիտի ծառայությունն անկախ է գործադիր մարմնից:	Համապատասխանում է	-

Գլուխ IV. Տեղեկատվության բացահայտում և թափանցիկություն

ՍԿՋԲՈՒՆՔ IV.1. Կազմակերպության տեղեկատվական քաղաքականությունը

Կազմակերպությունը պետք է ապահովի իր թափանցիկությունը, այդ թվում` ֆինանսական վիճակի, գործունեության արդյունքների, կայունության, սեփականության և կորպորատիվ կառավարման բոլոր էական հարցերի վերաբերյալ արդիական և արժանահավատ տեղեկատվության ժամանակին բացահայտումը:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
IV.1.1.	Կազմակերպությունն ունի տեղեկատվական քաղաքականություն, որն առկա է նախատեսում է կազմակերպության կողմից տեղեկատվության բացահայտման նպատակները, սկզբունքները, ժամկետները, պարբերականությունը, կարգն ու հաղորդակցման ուղիները, բացահայտման ենթակա տեղեկատվության ցանկը, եթե այն գերազանցում է օրենսդրությամբ նախատեսվածը:	Համապատասխանում է	-
IV.1.2.	Տեղեկատվության տարածման եղանակները մասնակիցների և այլ շահակիցների համար ապահովում են համապատասխան տեղեկատվության հավասար, ժամանակին և տնտեսապես արդյունավետ հասանելիություն:	Համապատասխանում է	-
IV.1.3.	Տեղեկատվության տարածման եղանակները մասնակիցների և այլ շահակիցների համար ապահովում են համապատասխան տեղեկատվության հավասար, ժամանակին և տնտեսապես արդյունավետ հասանելիություն:	Համապատասխանում է	-
IV.1.4.	Տեղեկատվության պարբերական բացահայտումները ուղեկցվում են կազմակերպության էական զարգացումների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտմամբ:	Համապատասխանում է	-

IV.1.5.	Կազմակերպությունը երաշխավորում է գաղտնի, ներքին տեղեկությունների պահպանումը և իր տեղեկատվական անվտանգությունը	Համապատասխանում է	-

ՍԿՋԲՈՒՆՔ IV.2. Կազմակերպության հաշվետվությունները

Կազմակերպության կողմից էական հարցերի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումը պետք է ներառի, սակայն չսահմանափակվի տարեկան հաշվետվությունների հրապարակմամբ:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
IV.2.1.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է խորհրդի նախագահի և գործադիր մարմնի ղեկավարի ուղերձները:	Համապատասխանում է	-
IV.2.2.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է գործադիր մարմնի զեկույցը:	Համապատասխանում է	-
IV.2.3.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունը:	Համապատասխանում է	-
IV.2.4.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է կազմակերպության նպատակները և կայունության հաշվետվությունը:	Համապատասխանում է	-
IV.2.5.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքների մասին տեղեկատվությունը:	Համապատասխանում է	-
IV.2.6.	Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունը ներառում է կազմակերպության կորպորատիվ կառավարման զեկույցը:	Համապատասխանում է	-

ՍԿՋԲՈՒՆՔ IV.3. Կազմակերպության արտաքին աուդիտորը

Կազմակերպությունը պետք է ենթարկվի արտաքին աուդիտի անկախ, կոմպետենտ և որակավորված աուդիտորական կազմակերպության կողմից` աուդիտի, էթիկայի և անկախության միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան` խորհրդին ու մասնակիցներին ողջամիտ հավաստիացում տրամադրելու այն մասին, որ կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով, արժանահավատորեն արտացոլում են դրա ֆինանսական վիճակը, գործունեության ֆինանսական արդյունքները և պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների կիրառելի հիմունքներին համապատասխան:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
IV.3.1.	Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները ենթարկվում են արտաքին աուդիտի անկախ, կոմպետենտ և որակավորված աուդիտորական կազմակերպության կողմից:	Համապատասխանում է	-

IV.3.2.	Սրտաքին աուդիտորը հաշվետու է բաժնետերերին:	Համապատասխանում է	-
IV.3.3.	Սրտաքին աուդիտն իրականացվում է աուդիտի, էթիկայի և անկախության միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան	Համապատասխանում է	-
IV.3.4.	Սուդիտորական կազմակերպությունը կարող է կազմակերպությանը մատուցել օրենքով չարգելված այլ ոչ աուդիտորական բնույթի ծառայություններ բացառապես խորհրդի/աուդիտի հանձնաժողովի թույլտվությամբ:	Համապատասխանում է	-

Գլուխ V. Կազմակերպության հարաբերությունները շահակիցների հետ

ՍԿՋԲՈՒՆՔ V.1. Կազմակերպության շահակիցները կորպորատիվ կառավարման համակարգում

Կազմակերպությունը պետք է ճանաչի իր շահակիցների իրավունքները, դերերն ու շահերը և խրախուսի կազմակերպության, մասնակիցների ու շահակիցների միջև ակտիվ համագործակցությունը, որն ուղղված է արժեքի, այդ թվում՝ որակյալ աշխատատեղեր ստեղծելուն, ինչպես նաև կենսակայուն և դիմակայուն կազմակերպություն ձևավորելուն:

	Դրույթ	Հմպ կարգավիճակ	Բացատրություն
V.1.1.	Կազմակերպությունն ունի շահակիցներին միտված քաղաքականություն:	Համապատասխանում է	Կազմակերպությունում առկա է Բիզնես գործընկերոջ վարքագծի կանոնակարգ, վարվելակերպի կանոնակարգ, փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների կնքման քաղաքականություն:
V.1.2.	Շահակիցները կարող են հայտնել իրենց մտահոգությունները կազմակերպության անօրինական կամ ոչ էթիկական գործելաոճի վերաբերյալ:	Համապատասխանում է	Կարգավորվում է վերոնշյալ քաղաքականություն /ընթացակարգով